
EU-hankintailmoitus TARJOUSPYyntÖ H036-18 / HEL2018-009180

Helsingin kaupungin tilikausien 2019-2022 ja optiona tilikausien 2023 ja 2024 tilintarkastuspalvelut

I Kohta: Hankintaviranomainen

I.1) Nimi ja osoitteet

Virallinen nimi	Helsingin kaupunki
Kansallinen yritys- ja yhteisötunnus	0201256-6
Postiosoite	PL 700
Postitoimipaikka	Helsingin kaupunki
Postinumero	00099
Maa	Suomi
Yhteyshenkilö	Oskari Kivinen
Sähköpostiosoite	oskari.kivinen@hel.fi
NUTS-koodi	Helsinki K091
Pääasiallinen osoite (URL)	http://www.hel.fi

I.3) Viestintä

Hankinta-asiakirjat ovat suoraan saatavilla täydellisinä, rajoituksetta ja maksutta osoitteesta

<https://tarjouspalvelu.fi/helsinki>

Lisätietoja saa

Edellä mainittu osoite (Kohta I.1)

Tarjoukset tai osallistumishakemukset on tehtävä/jätettävä

Sähköisesti osoitteessa

<https://tarjouspalvelu.fi/helsinki?id=202019&tpk=a81ef1ab-bd9f-461d-9dbe-0d50eda9aa40>

I.4) Hankintaviranomaisen tyyppi

Alue- tai paikallistason viranomainen

I.5) Pääasiallinen toimiala

Yleinen julkishallinto

II Kohta: Hankinnan kohde

Hankinnan kohde

II.1 Hankinnan laajuus

II.1.1) Nimi

Helsingin kaupungin tilikausien 2019-2022 ja optiona tilikausien 2023 ja 2024 tilintarkastuspalvelut

Viitenumero

HEL 036-18 / HEL 2018-009180

II.1.2) Pääasiallinen CPV-koodi

Päänimikkeistö

Lakisääteiset tilintarkastuspalvelut (79212300-6)

II.1.3) Sopimuksen tyyppi

Palvelut

II.1.4) Lyhyt kuvaus

Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisen tilintarkastuksen suorittaminen tilikausilta 2019–2022 ja eräiden erityistoimeksiantojen suorittaminen vastaavana aikana.

Hallinnon ja talouden lakisääteisen tilintarkastuksen osalta hankintayksikkö ja valittu toimittaja tekevät tavallisen hankintasopimuksen. Erityistoimeksiantojen osalta he tekevät puitejärjestelyn, jonka kaikki ehdot vahvistetaan.

Lisäksi hankintaan sisältyy optio tilikausille 2023 ja 2024.

Hankinnan kohde on määritelty tarkemmin liitteenä 1 olevassa hankinnan kohteen kuvauksessa ja liitteenä 2 olevassa hankinta- ja puitesopimuksen luonnoksessa.

II.1.6) Osia koskevat tiedot

Tätä sopimusta ei ole jaettu osiin

II.2.2) CPV-lisäkoodi(t)

Päänimikkeistö

Kirjanpito-, tilintarkastus- ja verotuspalvelut (79200000-6)

II.2.3) Suorituspaikka

NUTS-koodi

Suomi FI

II.2.4) Kuvaus hankinnasta

Tätä hankintasopimusta ei ole jaettu osiin, koska jakamisesta syntyvä tarve koordinoida osien eri sopimuskumppaneita vaarantaisi vakavasti sopimuksen asianmukaisen toteuttamisen.

II.2.5) Hankintasopimuksen tekoperusteet

Hinta ei ole ainoa myöntämisperuste, ja kaikki perusteet on mainittu pelkästään hankinta-asiakirjoissa

II.2.7) Sopimuksen, puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän kesto

48 kuukautta

Tätä sopimusta voidaan jatkaa

Sopimusten jatkamisen kuvaus

Tilaaaja voi suoraan käyttää käyttäen päättää sopimuskauden jatkamisesta alkuperäistä toimitusta vastaavilla ehdoilla sen mukaisina kuin ne ovat voimassa sopimuskauden päättyessä. Sopimuskausi voi jatkua enintään, kunnes kaupunginvaltuusto on vahvistanut tilivuoden 2024 tilinpäätöksen. Tilaaaja tekee päätöksen optiokauden päättämisestä ennen kuin kolme vuotta on kulunut sopimuksen solmimisesta

II.2.13) Tietoa Euroopan unionin rahastoista

Hankinta liittyy Euroopan unionin varoin rahoitettavaan hankkeeseen ja/tai ohjelmaan

Ei

IV Kohta: Menettely

IV.1) Kuvaus

IV.1.1) Menettelyn luonne

Avoin menettely

IV.1.3) Tietoa puitejärjestelystä tai dynaamisesta hankintajärjestelmästä

Tähän hankintaan liittyy puitejärjestelystä sopiminen

Puitejärjestely yhden toimijan kanssa

IV.1.8) Tietoa WTO:n julkisia hankintoja koskevasta sopimuksesta (GPA)

Hankintaan sovelletaan julkisia hankintoja koskevaa sopimusta

Kyllä

IV.2) Hallinnolliset tiedot

IV.2.2) Tarjousten tai osallistumishakemusten vastaanottamisen määräaika

30.11.2018 12:00

IV.2.4) Kielet, joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset voidaan toimittaa

suomi

IV.2.6) Vähimmäisaika, joka tarjoajan on pidettävä tarjouksensa voimassa

Tarjouksen on oltava voimassa seuraavaan päivämäärään saakka

30.06.2019

IV.2.7) Tarjousten avaamista koskevat ehdot

Päivämäärä

30.11.2018 13:00

VI Kohta: Täydentävät tiedot

VI.1) Toistuvia hankintoja koskevat tiedot

Kyse on toistuvasta hankinnasta

Ei

VI.4) Muutoksenhakumenettelyt

VI.4.1) Muutoksenhakuelin

Virallinen nimi	Markkinaoikeus
Postiosoite	Radanrakentajantie 5
Postitoimipaikka	Helsinki
Postinumero	00520
Maa	Suomi
Puhelin	+358 295643300
Sähköpostiosoite	markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksi	+358 295643314
Pääasiallinen osoite (URL)	http://www.oikeus.fi/markkinaoikeus

VII kohta: Muutokset

VI.6) Alkuperäisen ilmoituksen viite

Ilmoituksen viite

2018-021251

VII.1) Korjattavat tai lisättävät tiedot

VII.1.1) Muutoksen syy

Muutos alkuperäisiin hankintaviranomaisen lähettämiin tietoihin

VII.1.2) Teksti, jota alkuperäisessä ilmoituksessa oikaistaan

Osan numero: I.3

Muutettava kohta:

Oikaistava tieto: Hankinta-asiakirjojen saantia on rajoitettu. Lisätietoja on saatavilla osoitteesta

Oikaisu: Hankinta-asiakirjat ovat suoraan saatavilla täydellisinä, rajoituksetta ja maksutta osoitteesta

VII.2) Muut täydentävät tiedot

Muutettu tarjouspyynnön kohtaa I.3: Hankinta-asiakirjat ovat suoraan saatavilla täydellisinä, rajoituksetta ja maksutta

Tarjouspalvelun tiedot

Hankinnan tunniste

H036-18 / HEL2018-009180

Vertailuperusteiden määrittely järjestelmässä

Pisteytys kokonaishankinnan mukaan

Kuinka toimittajan tulee Tarjouspalvelussa ilmoittaa hankinnan kohteen tiedot

Syöttölomakkeella

Lisätietokysymykset

Lisätietokysymykset on lähetettävä 02.11.2018 12:00 mennessä

Lisätiedot

Kysymykset tulee lähettää Tarjouspalvelu-toimittajaportalista.

Esitetyistä kysymyksistä ja niihin annetuista vastauksista laaditaan yhteenveto, joka julkaistaan Tarjouspalvelu-toimittajaportalissa viimeistään 12.11.2018 klo 16.00

Liikesalaisuustiedot

Toimittajat voivat ehdottaa tietoja liikesalaisuuksiksi Tarjouspalvelussa Kelpoisuusvaatimus- ja Hankinnan kohteet -lomakkeilla (hankintayksikkö voi molemmissa tapauksissa edelleen hallita liikesalaisuustietoja vertailutaulukkovaiheessa)

Kyllä

Tarjouspyynnön muut ehdot

Tarjoajan soveltuvuuden arvioinnin periaatteet

Tarjoaja suljetaan pois tarjouskilpailusta, jos häntä tai hänen alihankkijaansa koskee jokin direktiivin 2014/24/EU 57 artiklassa mainittu pakollinen poissulkemisperuste, josta hankintayksikkö on tietoinen.

Tarjoaja voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos häntä tai hänen alihankkijaansa koskee jokin direktiivin 2014/24/EU 57 artiklassa mainittu harkinnanvarainen poissulkemisperuste.

Tarjoaja suljetaan pois tarjouskilpailusta, jos häntä tai hänen alihankkijaansa koskee jokin hankintalain 80 §:n pakollinen poissulkemisperuste.

Tarjoaja voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos häntä tai hänen alihankkijaansa koskee jokin hankintalain 81 §:n harkinnanvarainen poissulkemisperuste.

Tarjoaja suljetaan pois tarjouskilpailusta, jos hän tai hänen alihankkijansa ei täytä hankintayksikön asettamia soveltuvuuden (kelpoisuuden) vähimmäisvaatimuksia.

Tarjoaja voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos osoittautuu, ettei tarjoaja tai sen alihankkija kykene pyydettyä toimittamaan tilaajavastuulaista johtuvia selvityksiä tai todistuksia taikka ellei selvityksen tai todistuksen puuttumiseen ole laillista perustetta.

	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Lisätietoa
Tarjoajaa koskevat vaatimukset			
Tarjoajan taloudellisen tilanteen tulee olla sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n tai vastaavan tahon rating-luokituksessa on vähintään B tai vastaava. Tarjoaja, jonka luokitus Suomen Asiakastieto Oy:n rating-luokituksessa on C tai vastaava, suljetaan pois tarjouskilpailusta. Tarjoaja, joiden rating-luokitus on B tai vastaava, voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos tarjoaja ei kykene esittämään luotettavaa selvitystä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt taloudellisen tilanteensa parantamiseksi.			
Tarjoajan on ladattava Suomen Asiakastieto Oy:n Rating Alfa tai vastaava raportti	Ladattava		
Tarjoajan on oltava kuntalain 122 §:ssä tarkoitettu tilintarkastusyhteisö.	Kyllä		
Hankintayksikkö tarkistaa, onko tarjoaja (yhteisö sekä vastuunalainen tilintarkastaja ja hänen varahenkilönsä) merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään tilintarkastajarekisteriin tilintarkastusyhteisöistä ja tilintarkastajista.			
Tarjoajalla tulee olla kirjallisesti kuvattu laadunvarmistusjärjestelmä.	Kyllä		

Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa kuvaus laadunvarmistusjärjestelmästä.	Ladattava	
Tarjoajan on liitettävä tarjoukseensa: selvitys osakkaistaan sekä tarjoajan kanssa samaan ketjuun kuuluvien muiden tilintarkastusyhteisöjen nimet.	Ladattava	Hankintayksikkö tarvitsee nämä tiedot voidakseen osaltaan valvoa tilintarkastajan riippumattomuutta (ks. liite 1).
Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys		
Vastuunalainen tilintarkastaja		
Tarjoajan tulee nimetä vastuunalainen tilintarkastaja. Vastuunalaisen tilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja sekä tällä tulee olla KHT-tutkinto		
Nimetyllä vastuunalaisella tilintarkastajalla tulee olla kokemusta suurten kaupunkien päävastuullisena tilintarkastajana tai tarkastusaluevastuullisena tilintarkastajana toimimisesta vähintään 2 vuotta JHTT-/JHT-tutkinnon suorittamisen jälkeen. Suurella kaupungilla tarkoitetaan yli 100 000 asukkaan kaupunkia.	Kyllä	
Tarjoaja lataa liitteen "Liite 6 Selvitys vastuunalaisesta tilintarkastajasta" täytettynä	Ladattava	
Vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilö		
Tarjoajan tulee nimetä vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilö. Nimetyn henkilön tulee olla JHT-tilintarkastaja sekä tällä tulee olla KHT-tutkinto.		
Tarjoaja lataa liitteen "Liite 7 Selvitys vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilöstä	Ladattava	
Muu tilintarkastustiimi		
Tarjottavassa tilintarkastustiimissä on oltava vastuunalaisen tilintarkastajan ja hänen varahenkilönsä lisäksi vähintään kolme (3) muuta hyväksyttyä tilintarkastajaa, joista vähintään yksi on JHTT-/JHT-tilintarkastaja ja vähintään yksi on KHT-tilintarkastaja. Lisäksi yhdellä tarkastustiimiin kuuluvalla (muulla kuin vastuunalaisella tilintarkastajalla) hyväksytyllä tilintarkastajalla on oltava kokemusta suurten kaupunkien tilintarkastuksesta vähintään 100 päivää. Suurella kaupungilla tarkoitetaan yli 100 000 asukkaan kaupunkia.	Kyllä	

Tarjottavassa tilintarkastustiimissä on oltava erityisasiantuntijoita ainakin arvonalisäerotuksen alueelta sekä tietojärjestelmien tarkastamiseen erikoistuneita erityis-asiantuntijoita, joilla on CISA- tai vastaava pätevyys sekä kokemusta tietojärjestelmä-tarkastuksista.	Kyllä
Tarjoajan on ladattava tarjouksensa liitteeksi "Liite 8 Selvitys tilintarkastustiimistä" täytettynä	Ladattava
Alihankinta	
Jos tarjoaja käyttää alihankkijaa sopimuksen toteuttamisessa, tarjoukseen on ladattava selvitys siitä, mikä osa sopimuksesta annetaan alihankintana kolmannelle taholle sekä annettava kuvaus alihankkijan em. osuudesta. Lisäksi selvitykseen tulee liittää alihankkijan/alihankkijoiden nimi- ja yhteystiedot sekä y-tunnus.	

Hankinnan kohteen kriteerit

Yleiset kriteerit/tiedot

	Minimi-vaatimus	Maksimi-vaatimus	Maksimi-pisteet	Pisteiden laskentatapa
Hinta				
Vertailussa käytetään lakisääteisen tilintarkastuksen tilivuosien 2019–2022 yhteenlaskettua hintaa. Vertailussa käytettävä hinta muodostuu liitteen 5 Hintalomake soluun B66, kun tarjoaja täyttää liitteen ohjeiden mukaisesti			70.00	pienin annettu arvo ----- * maksimipisteet tarjottu arvo
Tarjoaja lataa liitteen 5 Hintalomake täytettynä liitteessä olevien ohjeiden mukaisesti	Ladattava			
Laatu				
Vastuunalainen tilintarkastaja				
Vastuunalaisen tilintarkastajan JHTT-/JHT-tutkinnon suorittamisen jälkeen kertynyt 2 vuotta ylittävä kokemus vähintään 100 000 asukkaan kaupunkien päävastuullisena tilintarkastajana toimimisesta tai tarkastusaluevastuullisena tarkastajana toimimisesta.			10.00	Manuaalinen
Vertailussa käytettävä kokemus on ilmoitettava tarjoajan "Hankinnan muut ehdot" kohtaan lataamassa liitteessä "Liite 6 Selvitys vastuunalaisesta tilintarkastajasta".				

Vertailu tehdään siten, että vähintään 5 minimivaatimuksen ylittävää kokemusvuotta omaavat saavat 10 pistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän laskukaavalla:
Kokemusvuodet - 2 vuotta = ylittävä kokemus. Ylittävä kokemus / 5 * 10 (enintään 10 pistettä)

Vastuunalaisen tilintarkastajan kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätöksen tarkastamisesta vuosina 2009–2018.

5.00

Manuaalinen

Selvitys vertailussa käytettävästä kokemuksesta on löydyttävä tarjoajan "Hankinnan muut ehdot" kohdassa lataamassa liitteessä "Liite 6 Selvitys vastuunalaisesta tilintarkastajasta".

Vertailu tehdään siten, että lasketaan yhteen yhdisteltyjen yhteisöjen lukumäärällä kerrotut tarkastusvuodet. Eniten kokemusta omaava saa 5 pistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän laskukaavalla: Yhdisteltyjen yhteisöjen lkm * tarkastusvuodet (kunkin kuntakonsernin/-yhtymän osalta) = tarjoajan kokemus yhteensä. Tarjoajan kokemus yhteensä / tarjoaja, jolla eniten kokemusta * 5

Tarkastustiimi

Tarkastustiimiin kuuluvien hyväksytyjen tilintarkastajien kokemus kuntien tai kuntayhtymien tilintarkastuksesta vuosina 2009–2018 tarkastuspäivinä ilmaistuna vähimmäisvaatimukset ylittävin osin. (Koskee muita kuin vastuunalaista tilintarkastajaa). Selvitys vertailussa käytettävästä kokemuksesta on löydyttävä tarjoajan "Hankinnan muut ehdot" kohdassa lataamasta liitteessä "Liite 8 Selvitys tilintarkastustiimistä".

10.00

Manuaalinen

Tarjoaja, jonka tilintarkastustiimin hyväksytyillä tilintarkastajilla on tarkastuspäivien lukumäärällä mitattuna eniten vähimmäisvaatimuksen ylittävää kokemusta, saa 10 vertailupistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän laskukaavalla: (tarjoajan kokemuspäivät yhteensä -100 päivää) / (tarjoaja, jolla eniten kokemuspäiviä -100 päivää) * 10

Tarkastustiimiin kuuluvien hyväksytyjen tilintarkastajien kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätöksen tarkastamisesta vuosina 2009–2018. Selvitys vertailussa käytettävästä kokemuksesta on löydyttävä Tarjoajan "Hankinnan muut ehdot" kohdassa lataamasta liitteestä "Liite 8 Selvitys tilintarkastustiimistä".

5.00

Manuaalinen

Tarjoaja, jonka tilintarkastustiimin hyväksytyillä tilintarkastajilla on eniten kokemusta saa 5 vertailupistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän. Vertailu tehdään siten, että lasketaan yhteen yhdisteltyjen yhteisöjen lukumäärällä kerrotut tarkastusvuodet. Laskukaava suhteuttamiselle: Yhdisteltyjen yhteisöjen lkm * tarkastusvuodet (tarkastajittain kunkin kuntakonsernin/-yhtymän osalta) = tarjoajan tarkastajien kokemus yhteensä. Tarjoajan tarkastajien kokemus yhteensä / tarjoaja, jolla eniten kokemusta * 5

Tarjouspyynnön maksimipisteet yhteensä 100.00

Muut tiedot

Hankintayksikön esittely

Hankintapäätöksen asiassa tekevä hankintayksikkö on Helsingin kaupunginvaltuusto tarkastuslautakunnan esityksestä. Hankinnan valmistelee Helsingin kaupungin tarkastusvirasto.

Helsingin kaupunginkanslia vastaa tämän tarjouskilpailun teknisestä toteutuksesta.

Kokonaismäärä tai laajuus

Hankinnan ennakoitu arvo ylittää palveluhankintojen EU-kynnysarvon.

Kaupunki ei sitoudu mihinkään hankintamääriin.

Hankintamenettelyä koskevat lisätiedot

**HANKINTALAIN PAKOLLISTEN POISSULKEMISPERUSTEIDEN SOVELTAMINEN:
RIKOSREKISTERIOTE**

Tässä hankinnassa sovelletaan hankintalain (1397/2016) 80 §:n mukaisia pakollisia poissulkemisperusteita.

Näin ollen tarjoajalta, joka tarjousten vertailun perusteella näyttää voittavan kilpailutuksessa, tullaan ennen hankintapäätöksen tekemistä pyytämään hankintalain 88

§:n mukaiset rikosrekisteriotteet. Tarjoajan tulee siten varautua PYYDETTÄESSÄ toimittamaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitetut otteet ehdokkaan tai tarjoajan ja sen hallinto-, johto ja valvontaelimen jäsenistä sekä edustus-, päätös- ja valvontavaltaa käyttävistä henkilöistä (tai ulkomaisen tarjoajan kyseessä ollessa henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antamat vastaavat otteet rikosrekisteristä). Edellä mainituiksi henkilöiksi katsotaan muun muassa yrityksen pää- tai toimitusjohtaja, yrityksen varatoimitusjohtaja, yhteisön kuten osakeyhtiön tai osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja ja nimenkirjoittajat, prokuralain (130/1979) tarkoittama prokuristi, yhdistyksen puheenjohtaja, yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoimen yhtiön yhtiömiehet sekä kommandiitti-yhtiön vastuunalainen yhtiömies, sekä muut yhtiön tai muun oikeushenkilön kuten säätiön edustajat.

TILAAJAVASTUULAIN MUKAISET SELVITYKSET JA POISSULKEMISPERUSTEET

Tässä hankinnassa sovelletaan ESPD-lomakkeen soveltuvuus- ja valintaperusteiden lisäksi myös tilaajavastuulaista (1233/2006) johtuvia tilaajan selvitysvelvollisuuksia. Tarjoaja voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos osoittautuu, ettei tarjoaja tai sen alihankkija kykene pyydettäessä toimittamaan alla lueteltuja tilaajavastuulaista johtuvia selvityksiä tai todistuksia taikka ellei selvityksen tai todistuksen puuttumiseen ole laillista perustetta.

Tarjoajien tulee näin ollen varautua siihen että tarjoajasta, joka tarjousten vertailun perusteella näyttää voittavan kilpailutuksessa, ja tämän alihankkijoista tullaan ennen hankintapäätöksen tekoa tarkistamaan tilaajavastuulakiin liittyvät selvitykset siltä osin kuin tietoja ei saada julkisista rekistereistä tai esimerkiksi tilaajavastuu.fi-palvelusta. Tarjoajien tulee siten varautua PYYDETTÄESSÄ toimittamaan itsestään ja alihankkijoistaan seuraavat selvitykset ESPD-lomakkeessa mainittujen selvitysten ohella:

- 1) selvitys siitä, onko yritys merkitty ennakkoperintälain mukaiseen ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin sekä arvonlisäverolain mukaiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin;
- 2) kaupparekisteriote tai kaupparekisteristä muutoin saadut kaupparekisteriotetta vastaavat tiedot;
- 3) selvitys siitä, ettei yrityksellä ole verovelkaa taikka veroviranomaisen antama selvitys verovelan määrästä;
- 4) todistukset työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että eräänntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksusopimus on tehty;
- 5) selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisistä työehdoista;
- 6) selvitys lakisääteisen työterveyshuollon järjestämisestä.

Ulkomaisen tarjoajan ja alihankkijan on varauduttava pyydettäessä toimittamaan yllä tarkoitetut vastaavat tiedot yrityksen sijoittautumismaan lainsäädännön mukaisella rekisterioteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla. Jollei tarjoajan tai alihankkijan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettuja otteita tai selvityksiä, hyväksytään sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus, joka on käännetty suomen kielelle.

Ulkomaisen tarjoajan on lisäksi pyydettäessä toimitettava 1 ja 3 kohdan mukaiset selvitykset, jos yrityksellä on suomalainen yritys- ja yhteisötietotunnus. Ulkomaisen tarjoajan lähetetyistä työntekijöistä on pyydettäessä esitettävä E101/A1-todistus (EU:n tai ETA:n alueelta lähetetyt työntekijät) tai vastaava todistus (sosiaaliturvasopimusmaat) tai eläkevakuuttamista koskeva muu selvitys (sopimuksettomat kolmannet maat).

Rekisteriotteet ja selvitykset saavat olla enintään 3 kk vanhoja. Määräaika lasketaan siitä, kun hankintayksikkö on vastaanottanut asiakirjat. Jos tarjoajaa tai alihankkijaa ei ole

merkitty yllä mainittuihin rekistereihin, esimerkiksi kaupparekisteriin, tulee tarjoajan pyydettyä selvittää mihin lailliseen perusteeseen rekisteröitymättömyys perustuu.

Hylkäämisperusteet

Hankintayksikkö on velvollinen hylkäämään tarjouksen tarjouspyynnön vastaisena, jos tarjouksessa on sellainen virhe tai puute, joka estää tarjouksen tasapuolisen vertailun muiden tarjouspyynnön mukaisten tarjousten kanssa.

Sopimusmenettely

Sopimusehdot on määritelty sopimusluonnoksessa (liite 2).

Sopimus syntyy ja sen sopimuskausi alkaa, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen.

Tarjousasiakirjojen julkisuus

Hankintapäätös ja sen liitteet ovat julkisia päätöksen allekirjoituksen jälkeen. Muut hankinta-asiakirjat ovat julkisia sopimuksen tekemisen jälkeen. Tarjoajalla on oikeus saada tieto hankinta-asiakirjoista päätöksen allekirjoituksen jälkeen.

Tarjoajan on merkittävä liikesalaisuuksinaan pitämänsä tarjouksen tiedot. Kaupunki harkitsee, ovatko liikesalaisuuksiksi esitetyt asiat lain mukaan salassa pidettäviä. Tarjouksen vertailussa käytettävää hintatietoa ei pidetä liikesalaisuutena.

Jos tarjoaja ei ilmoita liikesalaisuuksiaan edellä vaaditulla tavalla, kaupungilla on oikeus pitää tarjoajan tarjousta kokonaisuudessaan julkisena. Tarjouksen julkiseksi tulemisen ajankohta määräytyy edellä kerrotulla tavalla.

Päätöksenteon perusteet

Parhaan tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

Kokonaistaloudellista edullisuutta arvioidaan tarjouspyynnön "Hankinnan kohteen kriteerit" kohdassa esitetyin perustein ja painoarvoin

Muut asiat

Pyydämme tarjoajaa varaamaan riittävästi aikaa ESPD-lomakkeiston täyttämiseen. Pyydämme ottamaan huomioon, että tarjoajan itsensä lisäksi myös mahdollisten voimavara-alihankkijoiden tulee täyttää omat ESPD-lomakkeensa. Tämän jälkeen tarjoajan tulee koota täytetyt ESPD-lomakkeen osat voimavara-alihankkijoiltaan ja liittää ne tarjoukseensa. Tarjousta ei voi lähettää ennen kuin kaikkien voimavara-alihankkijoiden ESPD-vastaukset ovat palautuneet järjestelmässä tarjoajalle.

Tarjouksen tekemiseen liittyvät muut ehdot ja ohjeet:

- Jättämällä tarjouksen tähän tarjouspyyntöön tarjoaja hyväksyy tarjouspyynnössä ja sen liitteenä olevissa asiakirjoissa olevat ehdot.
- Tarjoajalla ei ole oikeutta saada korvausta tekemästään tarjouksesta.

Liitteet ja linkit

Liitetiedostot

Tarjouspyynnön_esp_d_202019.pdf

Liite 1 Hankinnan kohteen kuvaus.pdf

Liite 2 Hankinta- ja puitesopimusluonnos.pdf

Liite 3 Kuvaus Helsingin kaupungin taloushallinnosta.pdf

Liite 4 Kuvaus Helsingin kaupungin tarkastustoimesta.pdf

Liite 5 Hintalomake.xlsx

LIITE 6 Selvitys vastuunalaisesta tilintarkastajasta.docx

LIITE 7 Selvitys vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilöstä.docx

LIITE 8 Selvitys tilintarkastustiimistä.docx

Liite 9 Tietoturvallisuusliite.pdf

Liite 9.1 Helsingin yleiset tietoturvan ohjeet toimittajalle.pdf

Allekirjoittajat

Nimi

Titteli

Jorma Lamminmäki

hankintajohtaja

ESPD

Soveltuvuuteen ja poissulkemiseen liittyvät vastaukset tarkistetaan seuraavien rekistereiden avulla:

- Patentti- ja rekisterihallitus: kaupparekisteri, yritys kiinnitysrekisteri
- Verohallinto: työntajarekisteri, ennakkoperintärekisteri, arvonlisäverorekisteri, osakkaat, omistukset, viitesuhteet
- Eläketurvakeskus: TyEL vakuuttaminen
- Työttömyysvakuutusrahasto: työttömyysvakuuttaminen
- Tapaturmavakuutuskeskus: tapaturmavakuuttaminen
- Tullihallitus: tullin kantamat maksut
- Oikeusrekisterikeskus: konkurssi- ja saneerausvaiheet
- Ulosottoviranomaiset: ulosottorekisteri

II osa: Tarjoajaa koskevat tiedot

A: TARJOAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Nimi:

Alv-numero (jos sellainen on):

Jos alv-numeroa ei ole, annetaan tarvittaessa muu kansallinen tunnustenumero, jos sellainen vaaditaan ja jos sellainen on

Katuosoite:

Postinumero:

Paikkakunta:

Maa:

Yhteyshenkilö tai -henkilöt:

Puhelin:

Sähköposti:

Internetosoite (verkko-osoite) (jos sellainen on):

Onko tarjoaja mikroyritys taikka pieni tai keskisuuri yritys?

Vrt. komission suositus, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36). Näitä tietoja pyydetään vain tilastoja varten. Mikroyritykset: yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Pienet yritykset: yritykset, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto ja/tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa. Keskisuuret yritykset, jotka eivät ole mikroyrityksiä eivätkä pieniä yrityksiä ja joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa ja/tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa.

Onko tarjoaja merkitty mahdolliseen hyväksytyjen tarjoajien viralliseen luetteloon tai onko sillä vastaava sertifikaatti (esim. kansallisen (esi-)karsintajärjestelmän perusteella)?

Jos kyllä

a) Luettelon tai sertifikaatin nimi ja sen rekisteröinti- tai sertifiointinumero (jos sellainen on):

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

b) Jos rekisteröinti- tai sertifiointitodistus on saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot:

(internetosoite, asiakirjat antanut viranomainen tai elin, tarkat asiakirjaviitteet):

c) Viitteet, joihin rekisteröinti tai sertifiointi perustuu, ja tarvittaessa luokitus virallisessa luettelossa:

d) Kattaako rekisteröinti tai sertifiointi kaikki vaaditut valintaperusteet?

Jos ei

e) Kykeneekö tarjoaja toimittamaan todistuksen sosiaaliturvamaksujen ja verojen maksamisesta tai antamaan tiedot, joiden avulla hankintaviranomainen tai -yksikkö voi hankkia kyseisen todistuksen suoraan minkä tahansa jäsenvaltion maksuttomasta tietokannasta?

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

(internetosoite, asiakirjat antanut viranomainen tai elin, tarkat asiakirjaviitteet):

Osallistuuko tarjoaja hankintamenettelyyn yhdessä muiden kanssa?

Vain ryhmittymän vetäjä vastaa kysymykseen Kyllä. Jos olette saaneet pyynnön ryhmittymän jäsenen kelpoisuus selvityksen täyttämiseksi, vastatkaa kysymykseen Ei.

Jos kyllä

a) Mikä on tarjoajan rooli ryhmässä (vetäjä, vastuussa erityistehtävistä jne.)?:

b) Hankintamenettelyyn yhdessä osallistuvat muut tarjoajat:

Tarjoajan nimi:

c) Osallistuvan ryhmän nimi:

Osat

Tarvittaessa osa(t), jo(i)ta koskevan tarjouksen tarjoaja haluaa tehdä:

B: TARJOAJAN EDUSTAJIA KOSKEVAT TIEDOT

Koko nimi:

Asema:

Katuosoite:

Postinumero:

Paikkakunta:

Maa:

Puhelin:

Sähköposti:

Tarvittaessa edustusta koskevia lisätietoja:

(edustuksen muoto, laajuus, tarkoitus jne.):

C: MUIDEN YKSIKÖIDEN VOIMAVAROJEN HYVÄKSI KÄYTTÄMISTÄ KOSKEVAT TIEDOT

Käyttääkö tarjoaja hyväksi muiden yksiköiden voimavaroja täyttääkseen IV osassa esitetyt valintaperusteet ja V osassa esitetyt perusteet ja (mahdolliset) säännöt?

Jos kyllä

Kyseisen yrityksen nimi:

D: SELLAISIA ALIHANKKIJOITA KOSKEVAT TIEDOT, JOIDEN VOIMAVAROJA TARJOAJA EI KÄYTÄ HYVÄKSI

Aikooko tarjoaja teettää osan hankintasopimuksesta kolmansilla osapuolilla?

Jos kyllä

Alihankkijan nimi:

III osa: Poissulkemisperusteet

A: TUOMIOIHIN LIITTYVÄT PERUSTEET

Osallistuminen rikollisjärjestön toimintaan

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu rikollisjärjestön toimintaan osallistumisesta lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisena kuin se määritellään järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta 24 päivänä lokakuuta 2008 annetun neuvoston puitepäätöksen 2008/841/YOS 2 artiklassa (EUVL L 300, 11.11.2008, s. 42).

Jos kyllä

a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Korruptio

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu lahjonnasta lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisena kuin se määritellään sellaisen lahjonnan torjumisesta, jossa on osallisena Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa (EUVL C 195, 25.6.1997, s. 1) ja lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla 22 päivänä heinäkuuta 2003 annetun neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdassa (EUVL L 192, 31.7.2003, s. 54). Tämä poissulkemisperuste kattaa myös hankintaviranomaisen (-yksikön) tai tarjoajan kansallisen lainsäädännön määritelmän mukaisen korruption.

Jos kyllä

a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Petokset

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu petoksesta lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisina kuin ne määritellään Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa (EUVL C 316, 27.11.1995, s. 48).

Jos kyllä

a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Terrorismirikokset tai terroritoimintaan liittyvät rikokset

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu terrorismirikoksesta tai terroritoimintaan liittyvästä rikoksesta lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisina kuin ne määritellään terrorismin torjumisesta 13 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 1 ja 3 artiklassa (EUVL L 164, 22.6.2002, s. 3). Tämä poissulkemisperuste kattaa myös kyseisen puitepäätöksen 4 artiklassa tarkoitetun rikoksiin yllyttämisen tai niissä avun antamisen tai rikoksen yrityksen.

Jos kyllä

- a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

- b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

- c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Rahanpesu tai terrorismin rahoitus

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu rahanpesusta tai terrorismin rahoituksesta lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisina kuin ne määritellään rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen 26 päivänä lokakuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY 1 artiklassa (EUVL L 309, 25.11.2005, s. 15).

Jos kyllä

a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Lapsityövoima ja muut ihmiskaupan muodot

Onko tarjoajalle itselleen tai mille tahansa henkilölle, joka on sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai jolla on siinä päätös-, edustus- tai valvontavaltaa, annettu lapsityövoiman käytöstä tai muista ihmiskaupan muodoista lainvoimainen tuomio, joka on annettu enintään viisi vuotta sitten tai jolla suoraan vahvistettu poissulkeminen on edelleen voimassa?

Sellaisina kuin ne määritellään ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta 5 päivänä huhtikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU 2 artiklassa (EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1).

Jos kyllä

a) Tuomion antamispäivä ja syy(t) tuomion antamiseen

Päiväys

Syy(t):

b) Tuomion saajan tunnistetiedot:

c) Siltä osin kuin se määrätään suoraan tuomiossa:

Poissulkemisajan pituus:

Jos tarjoaja on saanut tuomion, onko toimija toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa huolimatta kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

B: VEROJEN TAI SOSIAALITURVAMAKSUJEN MAKSAMISEEN LIITTYVÄT PERUSTEET

Verojen maksu

Onko tarjoaja rikkonut verojen maksamiseen liittyviä velvoitteitaan joko maassa, johon toimija on sijoittautunut, tai hankintaviranomaisen tai -yksikön jäsenvaltiossa, jos se on muu kuin sijoittautumismaa?

Jos kyllä

Verot

- a) Kyseinen maa tai jäsenvaltio
- b) Kyseinen määrä (EUR)
- c) Tapa, jolla velvoitteiden rikkominen on todettu

Muutoin kuin oikeudellisella tai hallinnollisella päätöksellä

Jos ei

Onko päätös lopullinen ja sitova?

Jos kyllä

Tuomion tai päätöksen päiväys:

Jos kyse on tuomiosta ja jos poissulkemisen kesto on määrätty suoraan tuomiossa:

Jos kyllä

Muulla tavalla, millä:

d) Onko tarjoaja täyttänyt velvollisuutensa maksamalla verot taikka onko toimija sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, mukaan lukien mahdolliset kertyneet korot tai sakot?

Jos kyllä

tarkennetaan:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

Sosiaaliturvamaksujen maksaminen

Onko tarjoaja rikkonut sosiaaliturvamaksujen maksamiseen liittyviä velvoitteitaan joko maassa, johon toimija on sijoittautunut, tai hankintaviranomaisen tai -yksikön jäsenvaltiossa, jos se on muu kuin sijoittautumismaa?

Jos kyllä

Sosiaaliturvamaksut

- a) Kyseinen maa tai jäsenvaltio
- b) Kyseinen määrä (EUR)
- c) Tapa, jolla velvoitteiden rikkominen on todettu

Muutoin kuin oikeudellisella tai hallinnollisella päätöksellä

Jos ei

Onko päätös lopullinen ja sitova?

Jos kyllä

Tuomion tai päätöksen päiväys:

Jos kyse on tuomiosta ja jos poissulkemisen kesto on määrätty suoraan tuomiossa:

Jos kyllä

Muulla tavalla, millä:

d) Onko tarjoaja täyttänyt velvollisuutensa maksamalla sosiaaliturvamaksut taikka onko toimija sopinut sitovasta järjestelystä niiden maksamista varten, mukaan lukien mahdolliset kertyneet korot tai sakot?

Jos kyllä

tarkennetaan:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

URL:

Koodi:

Laatija:

C: MAKSUKYVYTTÖMYYTEEN, ETURISTIRIITOIHIN TAI AMMATIN HARJOITTAMISESSA TAPAHTUNEeseen VIRHEeseen LIITTYVÄT PERUSTEET

Ympäristölainsäädännön mukaisten velvoitteiden rikkominen

Onko tarjoaja rikkonut oman tietonsa mukaan ympäristölainsäädännön mukaisia velvoitteitaan?

Kansallisessa lainsäädännössä taikka direktiivin 2014/24/EU 18 artiklan 2 kohdassa (Erityisalat: 2014/25/EU 36 artiklan 2 kohta) tämän hankinnan osalta tarkoitetut velvoitteet.

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tarjoaja toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta huolimatta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Sosiaalilainsäädännön mukaisten velvoitteiden rikkominen

Onko tarjoaja rikkonut oman tietonsa mukaan sosiaalilainsäädännön mukaisia velvoitteitaan?

Kansallisessa lainsäädännössä taikka direktiivin 2014/24/EU 18 artiklan 2 kohdassa (Erytysalat: 2014/25/EU 36 artiklan 2 kohta) tämän hankinnan osalta tarkoitetut velvoitteet.

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tarjoaja toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta huolimatta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Työlainsäädännön mukaisten velvoitteiden rikkominen

Onko tarjoaja rikkonut oman tietonsa mukaan työlainsäädännön mukaisia velvoitteitaan?

Kansallisessa lainsäädännössä taikka direktiivin 2014/24/EU 18 artiklan 2 kohdassa (Erytysalat: 2014/25/EU 36 artiklan 2 kohta) tämän hankinnan osalta tarkoitetut velvoitteet.

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tarjoaja toteuttanut toimia osoittaakseen luotettavuutensa kyseisen poissulkemisperusteen olemassaolosta huolimatta ("puhdistautuminen")?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Konkurssi

Onko tarjoaja konkurssissa?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Maksukyvyttömyys

Onko tarjoajan osalta käynnistetty maksukyvyttömyys- tai likvidaatiomenettelyjä?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Järjestelyt velkojen kanssa

Onko tarjoajalla järjestelyjä velkojen kanssa?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Kansallisesta lainsäädännöstä johtuva konkurssia tai muuta sellaista vastaava tilanne

Onko tarjoaja kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvasta samankaltaisesta menettelystä johtuvassa konkurssissa tai muuta sellaista vastaavassa tilanteessa?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Varat selvitysmiehen hallinnassa

Ovatko tarjoajan varat selvitysmiehen tai tuomioistuimen hallinnassa?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Liiketoiminta on keskeytetty

Onko tarjoajan liiketoiminta keskeytetty?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Syyt siihen, että tarjoaja pystyy kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta ottaen huomioon kyseisissä olosuhteissa sovellettavat liiketoiminnan jatkamista koskevat kansalliset säännöt ja toimet?

Näitä tietoja ei tarvitse antaa, jos tarjoajien poissulkeminen tässä tapauksessa on sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaan pakollista ilman mahdollisuutta poikkeuksen myöntämiseen siinä tapauksessa, että tarjoaja kykenee kaikesta huolimatta suoriutumaan sopimuksesta.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot

URL:

Koodi:

Laatija:

Syyllystyminen ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen

Onko tarjoaja syyllystynyt ammatin harjoittamiseen liittyvään vakavaan virheeseen?

Ks. tarvittaessa kansallisessa lainsäädännössä annetut määritelmät.

Jos kyllä

Lisätietoja:

Onko tarjoaja toteuttanut puhdistautumistoimia?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Toisten tarjoajien kanssa kilpailun vääristämiseksi tehdyt sopimukset

Onko tarjoaja tehnyt muiden tarjoajien kanssa sopimuksia, joilla pyritään vääristämään kilpailua?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Onko tarjoaja toteuttanut puhdistautumistoimia?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Talouden toimijan hankintamenettelyyn osallistumisesta johtuvat eturistiriidat

Onko tarjoaja tietoinen eturistiriidoista, joita sen hankintamenettelyyn osallistumisesta aiheutuu kansallisen lainsäädännön, asiaankuuluvan hankintailmoituksen tai hankinta-asiakirjojen perusteella?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Välitön tai välillinen osallistuminen tämän hankintamenettelyn valmisteluun

Onko tarjoaja tai tarjoajaan liittyvä yritys antanut hankintaviranomaiselle tai -yksikölle neuvoja tai muulla tavoin osallistunut hankintamenettelyn valmisteluun?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Ennenaikainen irtisanominen, vahingonkorvaukset tai muut vastaavat seuraamukset

Onko tarjoajalla kokemuksia siitä, että aikaisempi hankintasopimus, hankintayksikön kanssa tehty aikaisempi hankintasopimus tai aikaisempi käyttöoikeussopimus on irtisanottu ennenaikaisesti tai että kyseisen aikaisemman sopimuksen yhteydessä on vaadittu vahingonkorvauksia tai määrätty muita vastaavia seuraamuksia?

Jos kyllä

Lisätietoja:

Onko tarjoaja toteuttanut puhdistautumistoimia?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Syyllystyminen väärin tietojen antamiseen tai tietojen antamatta jättämiseen, valmiudet toimittaa vaaditut asiakirjat ja tätä menettelyä koskevien tietojen luottamuksellisten tietojen saaminen

Koskeeko tarjoajaa jokin seuraavista tilanteista? a) on syylistynyt vakavaan väärään tulkintaan antaessaan poissulkemisperusteiden puuttumisen tai valintaperusteiden täyttymisen tarkistamiseen vaadittuja tietoja, b) on jättänyt antamatta tällaisia tietoja, c) ei ole kyennyt toimittamaan viiveettä hankintaviranomaisen tai -yksikön vaatimia liiteasiakirjoja, ja d) on yrittänyt vaikuttaa hankintaviranomaisen tai -yksikön päätöksentekoprosessiin asiattomalla tavalla tai hankkinut luottamuksellista tietoa, joista voisi olla sille hankintamenettelyssä asiaankuulumatonta etua, taikka on tuottamuksellisesti toimittanut harhaanjohtavia tietoja, joilla voi olla merkittävä vaikutus poissulkemista, valintaa tai myöntämistä koskeviin päätöksiin?

D: PUHTAASTI KANSALLISET POISSULKEMISPERUSTEET

Onko tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävää henkilöä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu työturvallisuusrikoksesta, työaika-suojelurikoksesta, työsyrynnästä, kiskonnantapaisesta työsyrynnästä, työntekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaamisesta tai luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä.

Jos kyllä

Onko tarjoaja toteuttanut puhdistautumistoimia?

Jos kyllä

Kuvaus toteutetuista toimista:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot:

URL:

Koodi:

Laatija:

IV osa: Valintaperusteet

A: SOVELTUVUUS

Kaupparekisteriin merkitseminen

Tarjoaja on merkitty asiaankuuluviin sijoittautumisjäsenvaltionsa pitämiin kaupparekistereihin:

Se on merkitty sijoittautumisjäsenvaltion pitämään, direktiivin 2014/24/EU liitteessä XI kuvattuun ammattirekisteriin; tietyistä jäsenvaltioista tulevien tarjoajien täytyy mahdollisesti täyttää muita samassa liitteessä säädettyjä vaatimuksia.

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

(internetosoite, asiakirjat antanut viranomainen tai elin, tarkat asiakirjaviitteet):

B: TALOUDELLINEN TILANNE JA RAHOITUSASEMA

Muut taloudelliset ja rahoituskelliset vaatimukset

Taloudellinen tai rahoituskellinen vaatimus ja sen kuvaus: Taloudellisen tilanteen tulee olla sellainen, että se Suomen Asiakastieto Oy:n tai vastaavan tahon rating-luokituksessa on vähintään B tai vastaava. Tarjoaja, jonka luokitus Suomen Asiakastieto Oy:n rating-luokituksessa on C tai vastaava, suljetaan pois tarjouskilpailusta. Tarjoaja, joiden rating-luokitus on B tai vastaava, voidaan sulkea pois tarjouskilpailusta, jos tarjoaja ei kykene esittämään luotettavaa selvitystä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt taloudellisen tilanteensa parantamiseksi. Tarjoaja ilmoittaa Rating Alfa-luokituksensa.

Kuvaus:

Taloudellinen tai rahoituskellinen vaatimus ja sen kuvaus: Palveluntuottajalla on oltava lakisääteiset ja muut palvelun tuottamisen kannalta tarpeelliset vakuutukset. Vakuutusten tulee olla voimassa koko sopimuskauden ajan. Palveluntuottajan on hankittava toimintaansa varten vastuuvakuutus, jonka tulee olla suhteessa palvelun tuottamiseen liittyviin riskeihin. Palveluntuottajan on pyydettävä ennen sopimuksen allekirjoittamista Tilaajalle todistus vastuuvakuutuksen olemassa olosta

Kuvaus:

Onko tämä tieto saatavilla sähköisesti?

Jos kyllä

Jos kyseiset asiakirjat ovat saatavilla sähköisesti, annetaan seuraavat tiedot:

(internetosoite, asiakirjat antanut viranomaisen tai elin, tarkat asiakirjaviitteet):

C: TEKNINEN JA AMMATILLINEN PÄTEVYYS

Tarjoaja aikoo mahdollisesti antaa seuraavan osuuden (ts. prosenttiosuuden) hankintasopimuksesta alihankkijoille:

Jos tarjoaja on päättänyt antaa osan hankintasopimuksesta alihankkijoille ja hyödyntää alihankkijan voimavaroja kyseisen osan toteuttamisessa, kyseisistä alihankkijoista on täytettävä erilliset yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan lomakkeet, ks. II osan C jakso.

VI osa: Loppulausumat**LOPPULAUSUMAT**

Tarjoaja ilmoittaa, että tiedot, jotka annetaan osissa II–V, ovat asianmukaisia ja oikeita ja että ne on esitetty täysin tietoisina siitä, mitä väriin tietojen antamisesta seuraa.

Tarjoaja ilmoittaa virallisesti pystyvänsä toimittamaan pyynnöstä ja viipymättä ilmoitetut todistukset ja muut asiakirjanäytön muodot, lukuun ottamatta seuraavia tilanteita:

a) hankintaviranomaisella tai -yksiköllä on mahdollisuus hankkia kyseiset täydentävät asiakirjat suoraan minkä tahansa jäsenvaltion kansallisesta tietokannasta, joka on käytettävissä maksutta (sillä edellytyksellä, että tarjoaja on toimittanut tarvittavat tiedot (verkko-osoitteen, todistuksen antaneen viranomaisen tai elimen nimi, asiakirjojen täsmälliset viitetiedot), jotta hankintaviranomainen tai -yksikkö voi tehdä sen. Tähän on pyydettyäessä liitettävä asiaankuuluva kyseistä tiedonsaantia koskeva suostumus), tai

b) hankintaviranomaisella tai -yksiköllä on jo kyseiset asiakirjat hallussaan (direktiivin 2014/24/EU 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan kansallisesta täytäntöönpanosta riippuen) viimeistään 18. lokakuuta 2018.

Tarjoaja suostuu siihen, että hankintayksikölle annetaan asiakirjat, jotka täydentävät tämän yhteisen eurooppalaisen hankinta-asiakirjan annettuja tietoja, hankintamenettelyssä.

Päivämäärä:

Paikka:

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Liite 1 Hankinnan kohteen kuvaus

1. Lakisääteisen tilintarkastuksen suorittaminen

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin tilikausien 2019–2022 sekä optioina tilikausien 2023 ja 2024 hallinnon ja talouden lakisääteisen tilintarkastuksen suorittaminen kuntalain 14 luvun ja Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaisesti. Hankinnan kohteeseen sisältyvät myös kaupungin tilintarkastajalta edellytettävät muuhun lainsäädäntöön perustuvat tarkastukset ja lausunnot. Tilintarkastuskertomuksen ja tilintarkastusta koskevan loppuraportin lisäksi tilintarkastajan edellytetään antavan tarkastuslautakunnalle vuosittain vähintään kaksi kirjallista väliraporttia.

Tilintarkastaja on velvollinen antamaan konserniyhteisöjen tilintarkastajille ohjeet konsernitilinpäätöstä varten toimitettavien tietojen tarkastamisesta ja konserniyhteisöjen tilintarkastuksen raportoinnista emon tilintarkastajalle.

Edellä sanotun kuntalain mukaisen tilintarkastuksen laajuus on 390 tarkastuspäivää vuodessa, josta vastuunalaisen tilintarkastajan tarkastuspäivien osuuden tulee olla keskimäärin vähintään 40 päivää vuodessa. Muiden tilintarkastuspäivien tulee koostua vuositasolla keskimäärin siten, että auktorisoidun tilintarkastajan (JHTT/JHT, KHT, HT) tilintarkastuspäiviä on 140, erityisasiantuntijoiden 40 ja avustavien, auktorisoimattomien tarkastajien päiviä enintään 170.

Tarjoajan on tarjousta tehdessään otettava huomioon, että tilintarkastusyhteisön käytössä on tarkastusviraston työpanos ja sisäisen tarkastuksen raportointi (liite 4).

Kaupungin organisaatorakenteessa, toimintatavoissa ja tehtävissä voi tarjouspyynnön kohteena olevan ajanjakson kuluessa tapahtua muutoksia. Mikäli olennaisia muutoksia (kuten yhtiöittämistä) tapahtuu, sopijapuolet neuvottelevat niiden vaikutuksista tilintarkastukseen erikseen. Myös mahdollisen Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset kaupungin organisaatiossa voivat sopimuskauden aikana edellyttää muutoksia sopimussuhteeseen, kuten sopimuksen siirtämistä kolmannelle osapuolelle.

Mahdollisesta 390 päivää ylittävästä tarkastuspäivien määrästä sopijapuolet sopivat vuosittain erikseen. Tarkastuspäivän hintana käytetään tällöin myös 390 tarkastuspäivää ylittävien tarkastuspäivien osalta tarjouksessa ilmoitettua lakisääteisen tilintarkastuksen tarkastuspäivän hintaa.

2. Erityistoimeksiantojen suorittaminen

Lisäksi hankinnan kohteeseen kuuluu esimerkiksi Helsingin kaupungin EU-hankkeiden tarkastaminen, valtionavustusta saavien hankkeiden tarkastaminen, Business Finland- (aiemmin Tekes) ja vastaavien avustushankkeiden tarkastaminen ja muiden

Tarjouspyyntö 12.10.2018

erityistoimeksiantojen suorittaminen. Tältä osin hankinta tehdään puitejärjestelyinä, jonka kaikki ehdot vahvistetaan. Kaikilla kaupungin hallintokunnilla ja sen tytäryhteisöillä on oikeus, mutta ei velvollisuutta käyttää tehtävää puitejärjestelyä.

Puitejärjestelyn sopimuskausi on sama kuin edellä sanotun lakisääteisen tilintarkastuksen. Lisäksi sopimukseen sisältyy optio tilikausille 2023 ja 2024.

Hankintayksikkö arvioi, että kaupungin hallintokunnat tilaavat erityistoimeksiantoja vuosittain 180 tarkastuspäivää vastaavan määrän. Arvio ei sido kaupunkia.

Eryitystoimeksiantojen suorittamiseen sovelletaan liitteenä 2 olevia sopimusehtoja soveltuvin osin. Tältä osin on huomattava, että tilintarkastaja ei erityistoimeksiantoa suorittaessaan toimi lakisääteisessä julkishallinnon ja -talouden tarkastustehtävässä.

Eryitystoimeksiantojen suorittamisen hinnoittelussa käytetään palveluntuottajan lakisääteisen tilintarkastuksen osalta ilmoittamia tarkastuspäivähintoja (liite 5).

Tilintarkastajan on pyydettävä tarkastuslautakunnan suostumus kaupungin hallintokunnan tai sen tytäryhteisön puitejärjestelyn perusteella tilaamaan erityistoimeksiantoon. Suostumuksen saamiseksi tilintarkastajan on ilmoitettava tilauksesta ja sen sisällöstä tarkastusvirastoon tilauksen viemiseksi lautakunnan käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunnalta etukäteen pyydettävä suostumus koskee kaikkia muita erityistoimeksiantoja paitsi EU-hankkeiden, valtionavustushankkeiden, Business Finland- (aiemmin Tekes) ja vastaavien avustushankkeiden tarkastamista ja niistä annettavia lausuntoja.

Tilintarkastajan on lisäksi ilmoitettava muiden samaan ketjuun kuuluvien tilintarkastusyhteisöjen Helsingin kaupungilta ja sen määräämisvallassa olevilta yhteisöiltä saamista toimeksiannoista tarkastusvirastolle ja tarkastuslautakunnalle.

Eryitystoimeksiannot eivät saa vaarantaa tilintarkastajan riippumattomuutta.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Liite 2 Hankinta- ja puitesopimusluonnos

SOPIMUS HELSINGIN KAUPUNGIN TILIKAUSIEN 2019–2022 JA OPTIONA TILIKAUSIEN 2023 JA 2024 TILINTARKASTUSPALVELUJEN SUORITTAMISESTA

1.1

Sopijapuolet

Tilaaaja Helsingin kaupunki, edustajanaan Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta
PL 400
00099 Helsingin kaupunki

Palveluntuottaja, jäljempänä Tilintarkastaja

Tilintarkastusyhteisö
Y-tunnus
Osoite

1.2

Yhteyshenkilöt

Tilaaajan yhteyshenkilö
Nimike Etunimi Sukunimi
Puhelin
Sähköposti

Tilintarkastajan yhteyshenkilö
Etunimi Sukunimi
Puhelin
Sähköposti

1.3

Yleiset sopimusehdot

Tässä sopimuksessa sovelletaan julkisten hankintojen yleisiä sopimusehtoja palveluhankinnoissa (Jyse 2014 Palvelut) (liite 2) siltä osin kuin kyseisistä ehdoista ei ole poikettu tässä sopimusasiakirjassa.

2

Sopimuksen kohde ja sopimuksen mukainen palvelu

2.1

Sopimuksen kohde

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Tilaajan hallinnon ja talouden lakisääteisen tilintarkastuksen suorittaminen hankinnan kohteen kuvauksen (liite 1) kohdassa 1 tarkemmin määritellyn mukaisesti.

Lisäksi tällä sopimuksella sovitaan ehdoista, joita sovelletaan Tilaajan hallintokuntien ja tytäryhteisöjen Tilintarkastajalta mahdollisesti tilaamien erityistoimeksiantojen suorittamiseen.

Tilaaja arvioi näiden erityistoimeksiantojen tilivuositteiseksi määräksi 180 tarkastuspäivää. Arvio ei ole Tilaajaa sitova.

Tilaajan kaikki hallintokunnat ja tytäryhteisöt ovat oikeutettuja, mutta eivät velvollisia käyttämään erityistoimeksiantoja koskevaa puitejärjestelyä.

2.2

Sopimuksen mukainen palvelu lakisääteisen tilintarkastuksen osalta

2.2.1

Tilintarkastajan kelpoisuus ja ammatillinen pätevyys

Tilintarkastajalla sekä tämän määräämällä vastuunalaisella tilintarkastajalla ja hänen varahenkilöllään on oltava sopimuskauden ajan kunta-laissa sekä tarjouspyynnössä säädetty kelpoisuus ja Tilintarkastajan tarjouksessaan ilmoittama ammatillinen pätevyys.

2.2.2

Tarkastustiimin ammatillinen pätevyys

Tarkastustiimillä on oltava sopimuskauden ajan Tilintarkastajan tarjouksessaan xx.xx.2018 ilmoittama ammatillinen pätevyys.

2.2.3

Tilintarkastuksen suorittamistapa

Tilintarkastajan on toimitettava tilintarkastus kuntalain, muun tilintarkastusta koskevan lainsäädännön, Helsingin kaupungin hallintosäännön, julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan, tarjouspyynnön xx.xx.2018 ja Tilintarkastajan xx.xx.2018 antaman tarjouksen mukaisesti.

Tilintarkastajan on otettava tarkastuksessa huomioon kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan antamat ohjeet kuntalain tarkoittamalla tavalla.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Tarkastusvirasto avustaa Tilintarkastajaa tämän kanssa erikseen sovittavalla tavalla tarkastusjohtajan ja tarkastuspäällikön ohjauksen ja valvonnan alaisena. Tarkastusvirasto avustaa Tilintarkastajaa noin 900 tarkastuspäivällä/tilivuosi. Lisäksi Tilintarkastajalla on käytettävissään kaupunginkanslian sisäisen tarkastuksen raportointi.

2.2.4 Tarkastusaika

Tilintarkastaja toimittaa tarkastuksen tilikausittain ja tarkastus päättyy, kun kaupunginvaltuusto on vahvistanut kunkin tilivuoden tarkastetun tilinpäätöksen.

Tilintarkastajan on annettava kunkin tilikauden tilintarkastuskertomus tarkastuslautakunnalle tilikautta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä.

2.2.5 Tarkastuspäivät

Lakisääteisen tilintarkastuksen tarkastuspäivien määrä tilikautta kohden on kaupunginvaltuuston päätöksen xx.xx.2019 mukaisesti 390 päivää. Mikäli kaupungin organisaatorakenteessa, toimintatavoissa tai tehtävissä tapahtuu olennaisia muutoksia, jotka perustellusta syystä vaikuttavat tilintarkastuksen laajuuteen joko lisäävästi tai vähentävästi, Tilaaja ja Tilintarkastaja sopivat niiden vaikutuksista tilintarkastukseen vuosittain erikseen.

Mikäli Tilaaja ja Tilintarkastaja sopivat tilintarkastuksen laajuudeksi jonakin tilikautena enemmän kuin 390 tarkastuspäivää, tarkastuspäivän hintana käytetään tällöin myös 390 tarkastuspäivää ylittävien tarkastuspäivien osalta Tilintarkastajan tarjouksessaan ilmoittamaa lakisääteisen tilintarkastuksen tarkastuspäivän hintaa.

2.2.6 Vastuunalaisen tilintarkastajan nimi ja vastuunalaisen tilintarkastajan vaihtaminen

Tilintarkastajan määräämä vastuunalainen tilintarkastaja on JHT, KHT Etunimi Sukunimi ja hänen varahenkilönsä JHT, KHT Etunimi Sukunimi.

Jos Tilintarkastaja haluaa pakottavasta syystä vaihtaa vastuunalaista tilintarkastajaa, tästä on ilmoitettava välittömästi tarkastuslautakunnalle ja

Tarjouspyyntö 12.10.2018

nimettävä tilalle vähintään vastaavan pätevyyden omaava JHT-/KHT-tilintarkastaja.

Tilaaajalla on oikeus perustellusta syystä kieltäytyä hyväksymästä Tilintarkastajan ehdottamaa uutta vastuunalaista tilintarkastajaa.

2.2.7

Tarkastusapulaisten ja asiantuntijoiden käyttö

Tilintarkastaja käyttää tarkastuksessa tarjouksessaan ilmoittamiaan tai vastaavan pätevyyden omaavia henkilöitä hankinnan kohteen kuvauksen (liite 1) kohdassa 1 sekä tarjouksen hintaliitteessä 5 esitetyn tarkastavan henkilöstön ajankäyttösuunnitelman mukaisesti.

2.2.8

Tarkastuksen raportointi

Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelmasta ja sen toteutumisesta, tarkastuspäivien käytöstä, tarkastustyön kulusta ja tekemistään tarkastushavainnoista kolme kertaa tilikautta kohden antamalla tarkastuslautakunnalle tilikautta koskevan ensimmäisen väliraportin loka–marraskuussa, toisen väliraportin tilikautta seuraavan vuoden tammi–helmikuussa ja loppuraportin huhtikuussa.

Tilintarkastajan tulee pyydettyäessä olla läsnä niissä tarkastuslautakunnan kokouksissa, joissa Tilintarkastajan raportteja ja ilmoituksia käsitellään tai milloin lautakunta pitää sitä muuten tarpeellisena.

Tilintarkastajan tulee toimittaa kopiot tarkastusvirastolle Tilaaajan hallintokunnille antamistaan tarkastusmuistioista ja suosituksista.

2.2.9

Konserniyhteisöjen tilintarkastajien ohjeistaminen

Tilintarkastaja on velvollinen antamaan konserniyhteisöjen tilintarkastajille ohjeet konsernitilinpäätöstä varten toimitettavien tietojen tarkastamisesta ja konserniyhteisöjen tilintarkastuksen raportoinnista emon tilintarkastajalle.

2.3

Erityistoimeksiannot ja niiden suorittamisessa sovellettavat sopimusehdot

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Tilintarkastajan toimittaessa Tilaajan hallintokunnalle tai tytäryhteisölle erityistoimeksiantoa, sopimusehtoina sovelletaan soveltuvien osin kaikkia tässä sopimuksessa määriteltyjä ehtoja.

Tilintarkastaja ei saa ilman tarkastuslautakunnan etukäteen antamaa suostumusta ottaa vastaan erityistoimeksiantoja Tilaajan hallintokunnalta tai tytäryhteisöltä. Erityistoimeksiannot, joita Tilintarkastaja voi tehdä ilman tarkastuslautakunnan etukäteen antamaa suostumusta, ovat EU-, valtionavustus-, Business Finland- (aiemmin Tekes) ja vastaavien avustushankkeiden tarkastaminen ja niistä annettavat lausunnot. Erityistoimeksiannot eivät saa vaarantaa tilintarkastajan riippumattomuutta.

Tilintarkastaja laskuttaa erityistoimeksiannot suoraan asianomaiselta Tilaajan yksiköltä antamansa tarjouksen liitteen 5 mukaisin vuosikohtaisin tarkastuspäivähinnoin. Tilintarkastaja ilmoittaa tilivuositain tarkastusvirastolle erityistoimeksiantoihin käytettyjen päivien lukumäärän ja veloittamansa hinnan.

Tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä tarkastuslautakunnalle Tilintarkastajan kanssa samaan ketjuun kuuluvien tilintarkastusyhteisöjen Tilaajan hallintokunnalta tai tytäryhteisöltä saamista toimeksiannoista.

3

Alihankinta

Tilintarkastajan alihankkijat ja heidän tehtävänsä sopimuksen kohteen toimittamisessa ovat seuraavat:

xxxx Oy, y-tunnus, osoite xxxxxx, tehtävät
yyyy Oy, y-tunnus, osoite yyyyyy, tehtävät

tai

Tilintarkastaja ei käytä alihankkijoita.

4

Palvelun ominaisuudet

Palvelun laatuvaatimukset on määritelty tämän sopimuksen kohdassa 2.2. Siinä sanotun lisäksi sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

Tarjouspyyntö 12.10.2018

5 Palvelun laadun valvonta ja tarkastusoikeus

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

6 Palveluntuottajan muut velvollisuudet ja vastuut

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

7 Palvelun tuottamiseen käytettävä henkilöstö

Tämän sopimuksen kohdassa 2.2 sanotun lisäksi sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

8 Tilaajan myötävaikutusvelvollisuus

Tilaajan myötävaikutusvelvollisuus palvelun tuottamisessa käy ilmi tämän sopimuksen kohdasta 2.2.3.

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen vastaavan kohdan.

9 Hinta ja hinnan muuttaminen

Lakisääteinen tilintarkastus

Lakisääteisen tilintarkastuksen tarkastuspäivän kiinteä arvonlisäveroton hinta määräytyy Tilintarkastajan tarjouksen liitteen 5 mukaisesti.

Tilintarkastajalla on oikeus veloittaa Tilaajaa enintään 390 tarkastuspäivästä tilivuodessa, elleivät osapuolet erikseen toisin sovi.

Lakisääteisen tilintarkastuksen hinnat sisältävät kaikki Tilintarkastajan kulut mukaan lukien mahdolliset matka-, päiväraha-, majoitus- ym. kustannukset.

Erityistoimeksiannot

Erityistoimeksiannot tarkastuspäivän kiinteä arvonlisäveroton hinta määräytyy Tilintarkastajan tarjouksen liitteen 5 mukaisesti.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen 9-kohdan.

Erytistoimeksiantojen hinnat sisältävät kaikki Tilintarkastajan kulut mukaan lukien mahdolliset matka-, päiväraha-, majoitus- ym. kustannukset.

11

Maksuehdot

Tilaaaja maksaa tilintarkastuksen laskun perusteella. Työnsä Tilintarkastaja laskuttaa kuukausittain työn etenemisen mukaan jälkikäteen. Laskutus tapahtuu verkkolaskulla. Maksuehto on 14 päivää netto laskun saapumisesta. Viivästyskorko määräytyy korkolain mukaisesti. Tilintarkastajan tulee yksilöidä laskuissa riittävät laskutusperusteet.

Liikelaitoksissa tekemästään työstä Tilintarkastaja laskuttaa suoraan asianomaisia liikelaitoksia ja toimittaa laskuistaan jäljennökset tarkastusvirastoon. Suoraan laskutettavat liikelaitokset ovat sopimuksen tekohetkellä:

Liikenneliikelaitos (HKL)
Palvelukeskusliikelaitos
Taloushallintopalveluliikelaitos (Talpa)
Työterveysliikelaitos
Rakentamispalveluliikelaitos (Stara)

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen 10-kohdan.

11

Vakuudet

Vakuuksia ei vaadita.

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen 11-kohdan.

12

Viivästyminen

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

13

Virhe, hinnanalennus ja sopimuksen purkaminen

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

Tarjouspyyntö 12.10.2018

14**Ylivoimainen este**

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

15**Vakuutukset**

Tilintarkastajalla tulee olla lakisääteiset ja muut palvelun tuottamisen kannalta tarpeelliset vakuutukset. Vakuutusten tulee olla voimassa koko sopimuskauden ajan.

Tilintarkastaja sitoutuu pitämään sopimuskauden ajan voimassa Tilaajalle tarjoukseen ilmoittamansa vastuuvakuutuksen.

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen 15-kohdan.

16**Vahingonkorvaus**

Alla olevat ehdot korvaavat kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen kohdan 16.

16.1

Tilintarkastajan toimiessa lakisääteisessä julkishallinnon ja -talouden tarkastustehtävässä, hänen vahingonkorvausvelvollisuuteensa sovelletaan, mitä julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetun lain 10 §:ssä säädetään.

16.2

Mikäli Tilintarkastaja eroaa tilanteessa, jossa riippumattomuuden menetys johtuu muusta kuin Tilintarkastajan omasta toimenpiteestä, ei Tilintarkastaja ole velvollinen korvaamaan Tilaajalle sopimuksen ennaikaisesta päättymisestä aiheutuvaa vahinkoa.

16.3

Muissa kuin edellä mainituissa tilanteissa Tilaajan ja Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuuteen sovelletaan seuraavaa:

- Tilaajalla ja Tilintarkastajalla on oikeus saada vahingonkorvausta toisen sopijapuolen sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta välittömästä vahingosta.
- Jos sopimus päättyy Tilintarkastajasta johtuvasta syystä luvun 18 perusteella ja tästä aiheutuu Tilaajalle vahinkoa, on Tilaajalla oikeus vahingonkorvaukseen sopimuksen ennaikaisesta päättymisestä aiheutuneesta vahingosta.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

- Tilaajalla on oikeus saada vahingonkorvausta viivästyksestä tai muusta tilintarkastajan sopimusrikkomuksesta aiheutuneesta vahingosta siltä osin kuin vahingon määrä ylittää Tilaajalle maksettavan viivästyssakon ja muun sopijapuolten erikseen sopiman sopimussakon.
- Sopijapuolella on lisäksi oikeus korvaukseen välillisestä vahingosta, jos toinen sopijapuoli on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella, rikkonut salassapitovelvoitteita tai loukannut immateriaalioikeuksia.

17

Palvelun käyttäjälle aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen palveluntuottajan sopimusrikkomuksen johdosta

Jos Tilintarkastaja aiheuttaa vahinkoa kolmannelle taholle tämän sopimuksen mukaisia velvoitteita täyttäessään, ja jos Tilaaja on jollain perusteella ensisijaisesti vastuussa edellä kerrotusta vahingosta, on Tilaajalla oikeus saada Tilintarkastajalta vastaavan suuruinen vahingonkorvaus kuin mistä Tilaaja on ensisijaisessa vastuussa kolmannelle.

Tämän kohdan mukaiseen korvausvastuuseen ei sovelleta kohdan 16 mukaisia vastuunrajoituksia.

Tämä sopimusehto korvaa kokonaisuudessaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen kohdat 17.1 – 17.9.

18

Sopimuksen päättäminen

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

19

Tilaajavastuu ja ulkomaiset työntekijät

Alla oleva ehto korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen kohdan 19.

19.1 Tilaajavastuu

Tilintarkastajan on toimitettava Tilaajalle sopimussuhteen aikana 3 kuukauden välein seuraavat selvitykset:

- todistus verojen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että verovelkaa koskeva veronsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty, sekä

Tarjouspyyntö 12.10.2018

- todistus eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkevakuutusmaksuja koskeva maksunsaajan hyväksymä maksusuunnitelma on tehty.

Edellä mainittuina todistuksina ja selvityksinä hyväksytään myös muut kuin viranomaisen antamat todistukset ja selvitykset, jos ne on antanut yleisesti luotettavana pidetty muu arvioija tai tietojen ylläpitäjä. Todistuksia ei tarvitse toimittaa, jos Tilintarkastajan tiedot ovat saatavissa www.tilajavastuu.fi -palvelusta.

Ulkomaisen Palveluntuottajan on toimitettava Tilaajan pyynnöstä ja siinä esitetystä määräajassa vastaavat tiedot sijoittumismaansa lainsäädännön mukaisella rekisterinotteella tai vastaavalla todistuksella tai muulla yleisesti hyväksytyllä tavalla.

Todistukset ja selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia niiden Tilaajalle jättämispäivästä laskettuna.

Lisäksi Tilintarkastajan on toimitettava Tilaajalle sopimussuhteen aikana sen vaatimuksesta ja vaatimuksessa esitetystä määräajassa edellä esitetyn mukaiset sekä muut tilajavastuulain mukaiset selvitykset.

Tilajalla on oikeus purkaa sopimus, jos Tilintarkastaja on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisen tai jos Tilintarkastaja ei toimita määräajassa kyseisiä selvityksiä. Ennen sopimuksen purkamista Tilaajan tulee kirjallisesti huomauttaa Tilintarkastajaa laiminlyönnistä ja ilmoittaa sopimuksen purkamisen uhasta, ellei laiminlyöntiä korjata Tilaajan vaatimassa kohtuullisessa ajassa.

19.2 Ulkomaiset työntekijät

Tilintarkastajan on Tilaajan pyynnöstä osoitettava, että Tilintarkastajan ja sen käyttämien alihankkijoiden ulkomaisilla työntekijöillä on työnteko-oikeus Suomessa. Ulkomaisella työntekijällä tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen.

Jos palvelua suorittaa Palveluntuottajaan työsuhteessa oleva lähetetty työntekijä, Palveluntuottajan on toimitettava Tilaajalle todistus lähetetyn työntekijän sosiaaliturvan määräytymisestä. Todistus on edellä mainitusta 3 kuukauden määräajasta poiketen toimitettava viipymättä ja joka tapauksessa ennen kuin kyseinen lähetetty työntekijä aloittaa työnteon.

20

Immateriaalioikeudet

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

Tarjouspyyntö 12.10.2018

21

Salassapito ja henkilötietojen käsittely

Salassapitoon ja henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan Tietoturvallisuusliitettä (liite 3) sekä Helsingin yleiset tietoturvan ohjeet toimittajalle -liitettä (liite 3.1).

Salassapitoa koskevien velvoitteiden rikkomiseen ei sovelleta tässä sopimusasiakirjassa tai sen liitteissä määriteltyjä vahingonkorvausvelvollisuuden rajoituksia.

22

Sopimuksen siirtäminen, muuttaminen ja optio

Jyse 2014 Palvelut -ehtojen kohtaa 22.1 sovelletaan seuraavassa muodossa:

22.1 Palveluntuottajalla ei ole oikeutta ilman tilaajan suostumusta osaksikaan siirtää hankintasopimusta kolmannelle. Palveluntuottaja voi siirtää sopimuksen kolmannelle osapuolelle, jolle palveluntuottajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain palveluntuottajan jakautumisen, sulautumisen, liiketoiminnan siirron tai muun vastaavan syyn vuoksi. Sopimuksen siirtämisen edellytyksenä on Tilaajan antama kirjallinen suostumus.

Tilaajalla on oikeus siirtää hankintasopimus sellaiselle kolmannelle osapuolelle, jolle tilaajan tehtävät siirtyvät kokonaan tai osittain.

Myös käynnissä olevasta Sote- ja maakuntauudistuksesta johtuen hankintayksikön toiminnassa ja organisaatiossa voi tapahtua merkittäviä muutoksia. Hankintayksiköllä on tällöin oikeus siirtää sopimus osittain tai kokonaan uudistuksen edellyttämässä laajuudessa.

Muutoin sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

23

Avustamisvelvollisuus palveluntuottajan vaihtuessa

Tilaajan niin vaatiessa Tilintarkastaja on tilintarkastajan vaihtuessa velvollinen avustamaan Tilaajaa sopimusvelvoitteiden siirtämisessä uudelle tilintarkastajalle. Tilintarkastajalla on oikeus veloittaa tästä aiheutuvasta työstä tarjouksensa liitteen 5 mukaisesti.

Tämä kohta korvaa kokonaan Jyse 2014 Palvelut -ehtojen kohdan 23.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

24**Erimielisyydet ja sovellettava laki**

Sovelletaan Jyse 2014 Palvelut -ehtoja (liite 2).

25**Sopimusasiakirjojen pätevyysjärjestys**

Sopimusasiakirjat täydentävät toisiaan. Jos sopimusasiakirjat ovat keskenään ristiriidassa, noudatetaan niitä seuraavassa keskinäisessä pätevyysjärjestyksessä:

1. Tämä sopimusasiakirja
2. Hankinnan kohteen kuvaus (liite 1)
3. Tarjouspyyntö (liite 1.1)
4. Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot palveluhankinnoissa (Jyse 2014 Palvelut) (liite 2)
5. Tietoturvallisuusliite (liite 3)
6. Helsingin yleiset tietoturvan ohjeet toimittajalle (liite 3.1)
7. Tilintarkastajan antama tarjous xx.xx.2018 (liite 4)

Riippumatta sopimusasiakirjojen soveltamisjärjestyksestä muutoin, Tietoturvallisuusliitettä sovelletaan aina ensisijaisesti Tietoturvallisuusliitteen piiriin kuuluvissa asioissa, ellei sopimusasiakirjoissa nimenomaisesti poiketa Tietoturvallisuusliitteen vaatimuksista.

26**Sopimuskausi ja optio**

Sopimuskausi alkaa, kun Tilaajan kaupunginvaltuusto on vahvistanut tilivuoden 2018 tarkastetun tilinpäätöksen ja päättyy, kun Tilaajan kaupunginvaltuusto on vahvistanut tilivuoden 2022 tarkastetun tilinpäätöksen.

Tilaaaja voi suoraan käyttää käyttäen päättää sopimuskauden jatkamisesta alkuperäistä toimitusta vastaavilla ehdoilla sen mukaisina kuin ne ovat voimassa sopimuskauden päättyessä. Sopimuskausi voi jatkua enintään, kunnes kaupunginvaltuusto on vahvistanut tilivuoden 2024 tilinpäätöksen (optiokausi). Tilaaja tekee päätöksen optiokauden päättämisestä ennen kuin kolme vuotta on kulunut sopimuksen solmimisesta.

Optiokaudella sovellettavat hinnat on määritelty Tilintarkastajan tarjouksen liitteessä 5.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Käynnissä olevan Sote- ja maakuntauudistuksen mahdollisesti aiheuttamalla muutoksilla voi olla vaikutusta myös sopimuksen kohteena olevan hankinnan tarpeeseen. Tiilajalla on tällaisessa tilanteessa oikeus irtisanoa sopimus päättymään kuuden (6) kuukauden irtisanomisajalla.

27**Sopimuskappaleet ja allekirjoitukset**

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsinki xx.xx.2019

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta

Etunimi Sukunimi
puheenjohtajaEtunimi Sukunimi
nimike

Tilintarkastusyhteisö

Etunimi Sukunimi

Etunimi Sukunimi

Liitteet

Hankinnan kohteen kuvaus (liite 1)

Tarjouspyyntö (liite 1.1)

Julkisten hankintojen yleiset sopimusehdot palveluhankinnoissa (Jyse 2014 Palvelut)
(liite 2)

Tietoturvallisuusliite (liite 3)

Helsingin yleiset tietoturvan ohjeet toimittajalle (liite 3.1)

Tilintarkastajan antama tarjous xx.xx.2018 (liite 4)

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Liite 3 Kuvaus Helsingin kaupungin taloushallinnosta

Helsingin kaupungin taloushallintopalveluliikelaitos (Talpa) tuottaa toimialoille ja liikelaitoksille taloushallinnon palveluja (kirjanpito, ostolaskut, laskutus, maksuliikenne ja palkanlaskenta) sekä tukee kaupungin johtoa toiminnan ja talouden suunnittelussa ja seurannassa (kaupungin tilinpäätöksen laatiminen, kuukausiraportointi).

Taloushallintopalveluliikelaitoksen palveluja ovat:

- kirjanpito, sisäinen laskenta, raportointi ja tilinpäätöksen laadinta
- käyttöomaisuuskirjanpito
- palkkojen, palkkioiden ja eläkkeiden laskenta sekä palvelussuhdetietojen ylläpito
- ostolaskujen käsittely ja ostoreskontran hoito
- toimittajarekisterin ylläpito
- asiakasrekisterin ylläpito, laskutus, myyntireskontran hoito ja perintä
- matka- ja pienkulut
- maksuliikenne
- henkilöstöraportointi

Kaikille toimialoille ja liikelaitoksille tuotetaan joitakin erillispalveluja mm. Hijat-kuukausi-palkkajärjestelmän ylläpitoa, palkkioiden laskentaa ja maksuliikenteen hoitoa.

Taloushallintopalveluliikelaitos myös ylläpitää kaupungin yhteisiä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä, joita ovat esimerkiksi

- SAP -laskentajärjestelmä
 - FI-GL Pääkirja
 - FI-AP Ostoreskontra
 - FI-AR Myyntireskontra
 - FI-AA Käyttöomaisuus
 - FM Määrärahalaskenta (käytössä vain teknisesti, raportoitavat tiedot korvattu SAP BPC/Tasku)
 - SD Myynti ja laskutus
 - EC-CS Konsolidointi
 - PS Projektijärjestelmä
 - MM Materiaalihallinta
 - CO-Sisäinen laskenta
 - CO-PA Kannattavuusanalyysi
 - CATS mini HR (tuntipalkkojen kohdistus projekteille)
 - RE Kiinteistönhallinta

Tarjouspyyntö 12.10.2018

- Basware Group Consolidation -kuntakonsernilaskenta (SAP BPC konsernijärjestelmä tulossa mahdollisesti jo vuoden 2018 tilinpäätöksessä)
- BaswareIP Ostolaskujärjestelmä (IP, BT, CM, OM, PM)
- Clausion FPM -järjestelmä
- SAP BPC (Tasku) budjetointi ja toteutumisennuste (muut hallintokunnat)
- Analyste Maksuliikenne
- CPU (Ceepos) Palvelukassa
- M2 Matkanhallintajärjestelmä
- TASA Taloushallintopalvelun sähköinen arkistointi
- Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät
 - Hijat kuukausipalkat
 - Tpjat tuntipalkat
 - Liksa opettajien palkat
 - Pajat palkkiot
 - Vakavat vakanssirekisteri
 - Nijat henkilöstörekisteri

Taloushallintopalveluliikelaitos jakaantuu kolmeen osastoon:

- Taloushallinnon palvelut
- Palkkahallinnon palvelut
- Keskitetyt palvelut

Taloushallintopalvelun henkilömäärä henkilötyövuosilla mitattuna oli vuoden 2017 lopussa 384. Taloushallintopalvelu toimii osoitteessa Sörnäisten rantatie 27 A. (Lähde: Helsingin kaupungin taloushallintopalveluliikelaitoksen vuoden 2017 vuosikertomus.)

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Liite 4 Kuvaus Helsingin kaupungin tarkastustoimesta

Helsingin tarkastuslautakunnassa on 9 jäsentä kaudella 2017–2020. Lautakunnan tehtävät on määritelty kuntalaissa ja Helsingin kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakuntaa ja tilintarkastusyhteisöä avustaa tarkastusvirasto. Tarkastusvirasto arvioi suoraan kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan alaisena kaupunginvaltuuston kaupunkikonsernille asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä avustaa tilintarkastajaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksessa. Lisäksi virasto valmistelee tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoituksia koskevat valvonta-asiat. Tarkastusvirastossa on tällä hetkellä 17 eri nimikkeillä toimivaa vakinaista henkilöä: tarkastusjohtaja, tarkastuspäällikkö, arviointipäällikkö, controller, 2 johtavaa tuloksellisuustarkastajaa, 7 kaupunkitarkastajaa, 2 erikoistarkastajaa, hallintosihteerin ja johdon sihteerin. Osa viraston työpanoksesta kohdistuu tilintarkastajan avustamiseen, johon käytetään noin 900 tarkastuspäivää tilivuositain. Tällä hetkellä tarkastusviraston henkilökunnasta viidellä on JHTT-tilintarkastajan pätevyys. Hyväksytyjen tilintarkastajien määrä voi sopimuskauden aikana muuttua.

Helsingin kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen yleisenä suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Virastossa on viisi osastoa: elinkeino-osasto, hallinto-osasto, henkilöstöosasto, talous- ja suunnitteluosasto ja viestintäosasto. Talous- ja suunnitteluosasto huolehtii mm. kaupungin talouden, toiminnan ja konsernin ohjauksesta sekä kaupunkistrategiasta ja hallinnon kehittämisestä.

Kaupunginkansliaan kuuluu lisäksi suoraan kansliapäällikön alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus tukee kaupungin johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarkastamalla ja arvioimalla kaupungin valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta ja esittämällä toimenpide-ehdotuksia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi pormestarille, kansliapäällikölle, tarkastusvirastolle, kaupungin tilintarkastajalle ja tarkastuksen kohteelle. Sisäisessä tarkastuksessa työskentelee 14 henkilöä: sisäisen tarkastuksen päällikkö, 4 johtavaa sisäistä tarkastajaa, 8 sisäistä tarkastajaa ja 1 taloustarkastaja. Sisäisistä tarkastajista 4 on suorittanut auktorisoidun sisäisen tarkastajan tutkinnon (CIA) ja yhdellä sisäisellä tarkastajalla on tutkinto tietojärjestelmien tarkastuksesta (CISA).

Lisätietoja Helsingin kaupungista, sen organisaatiosta, toiminnasta ja taloudesta on saatavissa osoitteesta www.hel.fi.

Tarjouspyyntö 12.10.2018

Kaupungin internetsivuilta löytyvät myös

Helsingin kaupungin hallintosääntö

<https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/saannot/hgin-hallintosaanto-2018-06-13.pdf>

Helsingin kaupungin vuosikertomus 2017

https://www.hel.fi/static/liitteet/kanslia/raportit/HKI_vuosikertomus17_fin.pdf

Helsingin kaupungin tilinpäätös 2017

<https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/2018/Tilinpaatos-2017.pdf>

Helsingin kaupungin talousarvio 2018 ja taloussuunnitelma 2018–2020

https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/2017/HKI_TA_2018_web.pdf

HELSINGIN KAUPUNGIN TILINTARKASTUSPALVELUJEN HANKINTA
HEL 2018-009180

Ohje:

- Tarjoaja täyttää siniset solut
- Hinnat annetaan ilman arvonlisäveroa (1 työpäivä = 7,5 tuntia)
- Hinnat sisältävät kaikki tarjoajan kulut (esim. matka-, päiväraha-, majoitus- ym. kustannukset)
- Erityisasiantuntijalla tarkoitetaan esimerkiksi auktorisoitua tietojärjestelmätarkastajaa tai arvonlisäveroasiantuntijaa
- Lomakkeen rakennetta ei saa muuttaa

Tarjoajan tiedot
Tarjoajan nimi
Tarjoajan Y-tunnus

Hintatiedot, tilivuosi 2019	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

Hintatiedot, tilivuosi 2020	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

Hintatiedot, tilivuosi 2021	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

Hintatiedot, tilivuosi 2022	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

Hintatiedot, optiovuosi 2023	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

Hintatiedot, optiovuosi 2024	päivähinta (euroa/päivä)	päiväkerroin	yhteensä, euroa
Vastuunalainen tilintarkastaja JHT, KHT		40	-
Auktorisoitu tilintarkastaja JHTT/JHT, KHT, HT		140	-
Erityisasiantuntija		40	-
Avustava tarkastaja (ei auktorisointia)		170	-
Yhteensä			-

VERTAILUHINTA

Kokonaishinta sopimuskaudella 2019-2022, alv 0 %

Hinta yhteensä, euroa	-
-----------------------	---

Vastuunalainen tilintarkastaja

Nimi:	
-------	--

Koulutus:	
JHT / JHTT tutkinnon suoritusvuosi:	
KHT tutkinnon suoritusvuosi:	

Kokemus suurten kaupunkien päävastuullisena tilintarkastajana tai tarkastusaluevastuullisena tilintarkastajana toimimisesta:

VÄHIMMÄISVAATIMUS:

Nimetyllä vastuunalaisella tilintarkastajalla tulee olla kokemusta suurten kaupunkien päävastuullisena tilintarkastajana tai tarkastusaluevastuullisena tilintarkastajana toimimisesta vähintään 2 vuotta JHTT-/JHT-tutkinnon suorittamisen jälkeen. Suurella kaupungilla tarkoitetaan yli 100 000 asukkaan kaupunkia.

VERTAILUPERUSTE:

Vastuunalaisen tilintarkastajan JHTT-/JHT-tutkinnon suorittamisen jälkeen kertynyt vähimmäisvaatimuksen ylittävä kokemus vähintään 100 000 asukkaan kaupunkien päävastuullisena tilintarkastajana toimimisesta tai tarkastusaluevastuullisena tarkastajana toimimisesta.

Mikäli tarjoajan nimeämällä päävastuullisella tilintarkastajalla on vähintään 5 vähimmäisvaatimuksen ylittävää kokemusvuotta saa tarjoaja 10 vertailupistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän. Suhteuttamisen laskukaava on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Selvityksestä tulee käydä ilmi kaupungin nimi ja vastuunalaisena tai tarkastusaluevastuullisena toimittu aika.

HUOM! Kuluvan vuoden (2018) kokemus voidaan laskea mukaan.

Kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätösten tarkastamisesta vuosina 2009-2018

VERTAILUPERUSTE:

Vastuunalaisen tilintarkastajan kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätöksen tarkastamisesta vuosina 2009–2018.

Vertailu tehdään siten, että lasketaan yhteen yhdisteltyjen yhteisöjen lukumäärällä kerrotut tarkastusvuodet. Tarjoaja, jonka nimeämällä vastuunalaisella tilintarkastajalla on eniten kokemusta saa 5 vertailupistettä. Muut tarjoukset suhteutetaan tähän. Suhteuttamisen laskukaava on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Selvityksessä on ilmoitettava kuntakonsernin tai kuntayhtymän nimi, siihen yhdisteltyjen tytäryhteisöjen lukumäärä sekä tilivuosi, jolta konsernitilinpäätös on tarkastettu.

Vastuunalainen tilintarkastajan varahenkilö

Nimi:	
--------------	--

Koulutus:	
JHT / JHTT tutkinnon suoritusvuosi:	
KHT tutkinnon suoritusvuosi	

TILINTARKASTUSTIIMI

Hyväksytyt tilintarkastajat:

VÄHIMMÄISVAATIMUS: Tarjottavassa tilintarkastustiimissä on oltava vastuunalaisen tilintarkastajan ja hänen varahenkilönsä lisäksi vähintään kolme (3) muuta hyväksyttyä tilintarkastajaa (JHTT/JHT, KHT, HT), joista vähintään yksi on JHTT-/JHT tilintarkastaja ja vähintään yksi on KHT-tilintarkastaja.
Tarjoaja nimeää muut hyväksytyt tilintarkastajat (muut kuin vastuunalainen tilintarkastaja) ja ilmoittaa heidän tutkintonsa ja tutkinnon suoritusvuodet.

Kokemus suurten kaupunkien tilintarkastuksesta

VÄHIMMÄISVAATIMUS: Yhdellä tarkastustiimiin kuuluvalla (muulla kuin vastuunalaisella tilintarkastajalla) hyväksytyllä tilintarkastajalla on oltava kokemusta suurten kaupunkien tilintarkastuksesta vähintään 100 päivää. Suurella kaupungilla tarkoitetaan yli 100 000 asukkaan kaupunkia.
VERTAILUPERUSTE: Tarkastustiimiin kuuluvien hyväksytyjen tilintarkastajien kokemus kuntien tai kuntayhtymien tilintarkastuksesta vuosina 2009-2018 tarkastuspäivinä ilmaistuna vähimmäisvaatimuksen ylittävien osin. (koskee muita kuin vastuunalaista tilintarkastajaa).
Tarjoaja, jonka tilintarkastustiimin hyväksytyillä tilintarkastajilla on tarkastuspäivien lukumäärällä mitattuna eniten vähimmäisvaatimuksen ylittävää kokemusta saa 10 vertailupistettä. Muuta tarjoukset suhteutetaan tähän. Suhteuttamisen laskukaava on ilmoitettu tarjouspyynnössä.
Selvityksestä on käytävä ilmi tilintarkastajan nimi, kunnan tai kuntayhtymän nimi ja tarkastuspäivät vuosittain eriteltyinä.

Kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätösten tarkastamisesta

VERTAILUPERUSTE: Tarkastustiimiin kuuluvien hyväksytyjen tilintarkastajien kokemus kuntien tai kuntayhtymien konsernitilinpäätösten tarkastamisesta vuosina 2009-2018.

Tarjoaja, jonka tilintarkastustiimin hyväksytyillä tilintarkastajilla on eniten kokemusta saa 5 vertailupistettä.

Muut tarjoukset suhteutetaan tähän. Suhteuttamisen laskukaava on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Vertailu tehdään siten, että lasketaan yhteen yhdisteltyjen yhteisöjen lukumäärällä kerrotut tarkastusvuodet.

Selvityksestä on käytävä ilmi tarkastajan nimi, kuntakonsernin tai kuntayhtymän nimi, konsernitilinpäätöksen yhdisteltyjen tytäryhteisöjen ja säätiöiden lukumäärä sekä tilivuosi, jolta konsernitilinpäätös on tarkastettu.

Erityisasiantuntijat:

VÄHIMMÄISVAATIMUS: Tarjottavassa tarkastustiimissä on oltava tietojärjestelmien tarkastamiseen erikoistuneita asiantuntijoita, joilla on CISA- tai vastaava pätevyys sekä kokemusta tietojärjestelmien tarkastuksesta.

Selvityksessä on nimettävä tietojärjestelmien tarkastuksen erityisasiantuntijat ja selvitettävä heidän osaamisalueensa, kokemuksensa ja ammatillinen pätevyytensä.

VÄHIMMÄISVAATIMUS: Tarjottavassa tarkastustiimissä on oltava asiantuntijoita arvonlisäverotuksen alueelta.

Selvityksessä on nimettävä arvonlisäverotukseen erikoistuneet asiantuntijat.



Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

TIETOTURVALLISUUSLIITE

HELSINGIN KAUPUNKI

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

Sisällys

A. JOHDANTO	3
1. Määritelmät	3
2. Yhteyshenkilöt.....	4
3. Tietoturvaluokituksen tausta ja tarkoitus	4
4. Alihankinta.....	5
B. TIETOTURVALLISUUS JA SALASSAPITO	6
5. Sopijapuolten yleiset velvoitteet	6
6. Toimittajan tietoturvaluokitus	6
6.1 Henkilöstöturvaluokitus ja turvaluokitus selvitykset	7
6.2 Tietoaineistoturvaluokitus	8
6.3 Pääsy tiloihin.....	8
6.4 Pääsy järjestelmiin ja tietoihin.....	8
7. Tietoturvaluokituksen käsittely	9
8. Tietoturvaluokituksen liittyvä muutoshallinta ja kehittäminen	10
9. Salassapito.....	11
C. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY	12
10. Henkilötietojen käsittely	12
D. MUUT EHDOT	14
11. Palvelun seuranta ja tarkastaminen	14
12. Auditointi	16
13. Vahingonkorvaus.....	17

A. JOHDANTO

1. Määritelmät

- (1) **Alihankkija** tarkoittaa Pääsopimuksen mukaisia Toimittajan alihankkijoita.
- (2) **Palvelu** tarkoittaa sitä palvelua, yhteistyötä tai muuta toimintaa, josta Tilaaja ja Toimittaja ovat sopineet Pääsopimuksessa. Tässä Tietoturvallisuusliitteessä Palvelulle asetettuja velvoitteita sovelletaan soveltuvin osin myös Pääsopimuksessa mahdollisesti sovittuun projektiin sekä järjestelmä- ja tavarahankintaan.
- (3) **Pääsopimus** tarkoittaa Tilaajan ja Toimittajan välillä tehtyä kohdassa 3 (1) määriteltyä sopimusta liitteineen.
- (4) **Suojattava tieto** tarkoittaa kaikkea sellaista tietoa tiedon muodosta riippumatta, jonka Sopijapuoli on luovuttanut toiselle Sopijapuolelle, tai jonka Tilaaja on tallentanut Palveluun, tai joka on syntynyt Palvelun tuottamisessa, tai jonka Sopijapuoli on muuten saanut tietoonsa, ja
 - i. joka on määritelty salassa pidettäväksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, jäljempänä ”julkisuuslaki”) tai muussa lainsäädännössä; tai
 - ii. kyseessä on sellaisen asiakirjan tieto, joka ei ole vielä tullut julkisuuslain tarkoittamalla tavalla julkiseksi; tai
 - iii. kyseessä on muu tieto, jonka Tilaaja on merkinnyt salassa pidettäväksi tai kuuluvan Suojattaviin tietoihin tai jonka Toimittaja tiesi tai olisi pitänyt tietää kuuluvan tällaisiin tietoihin; tai
 - iv. kyseessä on muu tieto, jonka Sopijapuolet ovat sopineet kuuluvan Suojattaviin tietoihin; tai
 - v. kyse on henkilötiedoista tai henkilörekisteristä.
- (5) **Sopijapuolet** tarkoittaa Pääsopimuksessa määriteltyjä **Tilaajaa** ja **Toimittajaa**.
- (6) **Tietosuoja-asetus** tarkoittaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta.
- (7) **Henkilötietojen käsittely** tarkoittaa Tietosuoja-asetuksen 4 artiklan mukaisesti toimintoa tai toimintoja, joita kohdistetaan henkilötietoihin tai henkilötietoja sisältäviin tietojoukkoihin joko automaattista tietojenkäsittelyä käyttäen tai manuaali-

sesti, kuten tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista.

- (8) **Tietoturvaluusliite** tarkoittaa tätä Pääsopimuksen liitteenä olevaa asiakirjaa.

2. Yhteyshenkilöt

- (1) Tilaajan yhteyshenkilö tietoturvaluusasioissa:
[Nimi ja yhteystiedot]
- (2) Toimittajan yhteyshenkilö tietoturvaluusasioissa:
[Nimi ja yhteystiedot]
- (3) Sopijapuolet sitoutuvat ilmoittamaan välittömästi toisilleen tietoturvaluudesta vastaavan yhteyshenkilön vaihtumisesta.

3. Tietoturvaluusliitteen tausta ja tarkoitus

- (1) Sopijapuolet ovat tehneet Pääsopimuksen [sopimuksen kohde, sopimusnumero, allekirjoituspäivämäärä], jolla Sopijapuolet ovat sopineet Palvelun tuottamisesta.
- (2) Toimittaja on valittu kilpailutuksen [XX] perusteella Helsingin kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisen tilintarkastuksen ja eräiden erityistoimeksiantojen suorittajaksi.

Toimittaja käsittelee Tilaajan henkilötietoja lakisääteisen tilintarkastustehtävän toteuttamisen yhteydessä. Tilintarkastus tehtävän toteuttamiseksi Toimittajalla annetaan tehtävänsä suorittamisen edellyttämässä laajuudessa pääsy Tilaajan järjestelmiin ja Toimittaja kerää ja tallentaa henkilötietoja tarvittaessa myös omiin järjestelmiin. Tilaajan rekisterissä on henkilötietoja esimerkiksi Tilaajan työntekijöistä, viranhaltijoista, luottamushenkilöistä, kuntalaisista, kunnan sopimus- ja yhteistyökumppaneista ja kunnan asiakkaista. Käsittelyn kohteena ovat Tilaajan hallussa olevat henkilötiedot, joiden käsittely on tarpeen tilintarkastustehtävän toteuttamiseksi sisältäen muun muassa nimiä, osoitetietoja ja henkilötunnuksia.

- (3) Tässä Tietoturvaluusliitteessä määritellään Sopijapuolten välillä noudatettavat turvaluusjärjestelyt ja Salassa pidettävää tietoa koskevat järjestelyt Pääsopimuksen sisältämän Palvelun tuottamisessa sekä kaikessa Pääsopimukseen liittyvässä Sopijapuolten välisessä yhteistyössä.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

- (4) Sopijapuolet tiedostavat, että Pääsopimuksen perusteella toimitettavaan Palveluun sisältyy sellaista tietoa, jonka salassa pysyminen voi olla mm. Tilaajan ja yksilöiden turvallisuuden ja oikeuksien, Tilaajan toiminnan, lainsäädännön asettamien oikeuksien ja velvollisuuksien sekä viranomaisia ja yksilöitä sitovien ohjeiden noudattamisen kannalta kriittistä. Tällä Tietoturvallisuusliitteellä Sopijapuolet pyrkivät varmistamaan, että Salassa pidettävät tiedot pysyvät salassa ja Palvelun tuottamisessa noudatetaan tietoturvallisuutta koskevaa lainsäädäntöä.
- (5) Huolimatta siitä, mitä muissa Sopijapuolten välisissä sopimusasiakirjoissa on mahdollisesti sovittu tämän Tietoturvallisuusliitteen piiriin kuuluvista asioista tai niihin liittyvistä vastuista taikka sopimusasiakirjojen keskinäisestä pätevyysjärjestyksestä, tätä Tietoturvallisuusliitettä sovelletaan aina ensisijaisesti tämän Tietoturvallisuusliitteen piiriin kuuluvissa asioissa.

4. Alihankinta

- (1) Toimittaja ei saa ilman Tilaajan antamaa kirjallista ennakkolupaa käyttää henkilötietojen käsittelyyn muita alihankkijoita kuin Pääsopimuksessa määritellyt Alihankkijat. Toimittajan on tiedotettava Tilaajalle kirjallisesti kaikista suunnitelluista muutoksista, jotka koskevat henkilötietojen käsittelijöinä toimivien Alihankkijoiden lisäämistä tai vaihtamista, ja annettava Tilaajalle mahdollisuus vastustaa tällaisia muutoksia.
- (2) Toimittajan tulee huolehtia siitä, että se pystyy noudattamaan tämän Tietoturvallisuusliitteen ehtoja myös käyttäessään Alihankkijoita. Toimittajan on tiedotettava Alihankkijalle tämän Tietoturvallisuusliitteen mukaisista velvoitteista sekä siitä, että toiminnan saattamisesta Tietoturvallisuusliitteen edellyttämälle tasolle saattaa aiheutua kustannuksia. Tilaaja ei vastaa näistä kustannuksista.
- (3) Toimittaja vastaa siitä, että sen Alihankkijat toimivat tämän Tietoturvallisuusliitteen ehtojen mukaisesti. Toimittaja vastaa Alihankkijoistaan samalla tavoin kuin omasta toiminnastaan. Toimittaja vastaa siitä, että Tilaajan tämän liitteen mukainen Tilaajan tarkastusoikeus voidaan ulottaa myös Toimittajan Alihankkijoihin.
- (4) Toimittaja vastaa siitä, että Alihankkijan työntekijät, jotka osallistuvat Palvelujen toimittamiseen Tilaajalle, ovat tietoisia ja sitoutuneita noudattamaan tämän Tietoturvallisuusliitteen ehtoja.
- (5) Tässä Tietoturvallisuusliitteessä Toimittajan henkilöstölle asetettavia velvoitteita sovelletaan myös Alihankkijan Palvelun tuottamiseen osallistuvaan henkilöstöön.

B. TIETOTURVALLISUUS JA SALASSAPITO

5. Sopijapuolten yleiset veloitteet

- (1) Toimittaja ja sen Alihankkija noudattavat tätä Tietoturvallisuusliitettä (Pääsopimuksen liite 3) ja Tilaajan tietoturvallisuusohjeita (Pääsopimuksen liite 3.1) Palvelun tuottamisessa. Lisäksi Toimittaja ja sen Alihankkija noudattavat Toimittajan sisäisiä tietoturvallisuusohjeita siltä osin, kuin ne eivät ole ristiriidassa Pääsopimuksen, Pääsopimuksen liitteiden, tämän Tietoturvallisuusliitteen tai Tilaajan tietoturvallisuusohjeiden kanssa.
- (2) Tilaajan tietoturvallisuusohjeet sisällytetään Palvelun dokumentaatioon. Ohjeiden muutoksista ja muutosten vaikutuksista Palvelun tuottamiseen sovitaan erikseen kirjallisesti.
- (3) Toimittaja vastaa siitä, ettei Tilaajan tietojen tai Salassa pidettävien tietojen luotamuksellisuus, saatavuus tai eheys vaarannu Toimittajan henkilöstön huolimattomuuden, virheellisten työtapojen tai muun tämän Tietoturvallisuusliitteen tai Pääsopimuksen vastaisen toiminnan johdosta.
- (4) Tilaaja vastaa siitä, että se noudattaa omassa toiminnassaan tätä Tietoturvallisuusliitettä ja tietosuoja koskevaa lainsäädäntöä ja pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin myötävaikuttamaan Toimittajan mahdollisuuksiin toimia tämän liitteen mukaisesti.
- (5) Tilaaja laatii tarvittaessa tietojärjestelmäselosteen viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

6. Toimittajan tietoturvallisuus

- (1) Toimittaja informoi Tilaajaa Palvelun tietoturvallisuudesta ja muista vaatimusten mukaisuuteen liittyvistä seikoista pitämällä Tilaajaan aktiivisesti yhteyttä ja siten, että Tilaaja on niistä jatkuvasti tietoinen.
- (2) Toimittaja sitoutuu toteuttamaan riskiä vastaavan turvallisuustason varmistamiseksi asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet Suojattavien tietojen käsittelyn turvallisuuden varmistamiseksi ottaen huomioon uusin tekniikka ja toteuttamiskustannukset, käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset

sekä luonnollisten henkilöiden oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvat, todennäköisyydeltään ja vakavuudeltaan vaihtelevat riskit sekä noudattamaan Tilaajan ohjeita ja mahdollisia Tilaajan ohjeiden päivityksiä.

- (3) Toimittaja määrittelee organisaatiossaan tietoturvallisuuteen liittyvät tehtävät ja vastuut sekä nimeää henkilöt Palveluun liittyvistä tietoturva-asioista tiedottamiseen ja tietoturvapoikkeamista raportointiin. Toimittaja ulottaa vastaavan velvollisuuden myös Palvelun toimittamiseen liittyviin Alihankkijoihin.
- (4) Toimittaja vastaa siitä, että sen ja sen Alihankkijan henkilöstön käytettävissä on helposti saatavilla olevat ajantasaiset ja asianmukaiset tämän Tietoturvaliitteen mukaiset tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät ohjeistukset ja dokumentit.
- (5) Tietoturvallisuuspäivityksien, käyttöoikeuksien valvonnan, käyttöoikeuksien hallinnan ja muiden vastaavien tietoturvallisuuteen liittyvien käytäntöjen osalta sovelletaan Pääsopimuksessa tai Tilaajan tietoturvallisuusohjeissa määriteltyjä tai erikseen sovittuja käytäntöjä.

6.1 Henkilöstöturvallisuus ja turvallisuusselvitykset

- (1) Tilaaja voi edellyttää turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (726/2014) tarkoitettua turvallisuusselvitystä tai tarvittaessa tasoltaan vastaavaa ulkomaista turvallisuusselvitystä Palvelun tuottamiseen osallistuvista Toimittajan tai sen Alihankkijan työntekijöistä, jotka käsittelevät Suojattavia tietoja tai pääsevät järjestelmiin, jotka sisältävät Suojattavia tietoja.
- (2) Turvallisuusselvityksen kohteena olevan henkilön suostumuksen hankkimisesta vastaa Toimittaja. Toimittajan tulee toimittaa turvallisuusselvityksen kohteena olevan henkilön täyttämä ja allekirjoittama turvallisuusselvityshakemuslomake Tilaajalle turvallisuusselvityksen teettämistä varten.
- (3) Tilaaja vastaa edellä kuvattujen turvallisuusselvitysten kustannuksista. Mikäli turvallisuusselvitys tulee uudelleen tehtäväksi sen vuoksi, että Toimittajan tai sen Alihankkijan henkilöstössä tapahtuu Tilaajasta riippumaton vaihdos tai lisäys, Toimittaja vastaa uuden henkilön turvallisuusselvityksen teettämisen kustannuksista.

6.2 Tietoaineistoturvallisuus

- (1) Toimittaja noudattaa julkisuuslaissa tarkoitettua hyvää tiedonhallintatapaa, hyvää tietojen käsittelytapaa, Tietosuoja-asetusta sekä muuta tietojen suojaamista ja tietosuoja koskevaa lainsäädäntöä Palvelun tuottamisessa.
- (2) Tilaajalla on oikeus luokitella Suojattavat tiedot niiden suojaustarpeen perusteella. Toimittaja käsittelee Tilaajan Suojattavia tietoja niiden turvallisuusluokkien edellyttämällä tavalla.

6.3 Pääsy tiloihin

- (1) Toimittajan ja sen Alihankkijan sellaiset tilat, joissa säilytetään, käytetään tai muutoin käsitellään Suojattavia tietoja (jäljempänä Tilat), tulee olla asianmukaisesti suojattu lukituksella ja muilla tarpeellisilla toimenpiteillä luvattoman pääsyn estämiseksi Tiloihin ja siellä oleviin Suojattaviin tietoihin.
- (2) Mikäli Palvelua suoritetaan Toimittajan tai sen Alihankkijan tiloissa, Toimittajan tulee varmistaa Tilojen tarkoituksenmukainen fyysinen turvallisuus tulipalon, sähkökatkosten, vesivaurioiden, ulkopuolisten häiriötekijöiden yms. erityistilanteiden varalta. Sopijapuolet sopivat tarvittaessa Palveluun liittyvistä tarkemmista vaatimuksista.
- (3) Henkilöt, joille ei ole myönnetty oikeutta Suojattaviin tietoihin tai niitä sisältäviin järjestelmiin kohdan 6.4 mukaisesti, saavat oleskella Tiloissa ainoastaan valvonnan alaisina. Valvontaa ei edellytetä, mikäli Suojattavia tietoja säilytetään tai käsitellään Tiloissa siten, että nämä henkilöt eivät voi päästä niihin käsiksi.
- (4) Henkilöiden, joilla on pääsy Suojattaviin tietoihin, tulee olla tunnistettavissa kunnallisella henkilökortilla tai muulla vastaavalla tavalla.

6.4 Pääsy järjestelmiin ja tietoihin

- (1) Toimittaja vastaa siitä, että Suojattavia tietoja annetaan, sellaisia tietoja pääsee käsittelemään tai pääsy sellaisia tietoja sisältäviin järjestelmiin sallitaan vain sellaisille Toimittajan ja sen Alihankkijan henkilöstöön kuuluville henkilöille, joille on annettu oikeus päästä kyseisiin järjestelmiin tai tietoihin, ja jotka ovat tietoisia salassapitoa koskevista velvoitteistaan.

- (2) Toimittaja vastaa siitä, että kohdassa 6.4(1) tarkoitetut henkilöt noudattavat tätä Tietoturvallisuusliitettä.
- (3) Toimittaja vastaa siitä, että kohdassa 6.4(1) tarkoitettu henkilö on tehnyt kirjallisen, tämän Tietoturvallisuusliitteen mukaisen salassapitositoumuksen ennen kuin hän aloittaa mainittujen tietojen käsittelyn tai saa pääsyn mainittuihin järjestelmiin. Tilaajan pyynnöstä kyseinen salassapitositoumus on esitettävä Tilaajalle.
- (4) Toimittajan käyttöoikeudet Tilaajan järjestelmiin tarkastetaan säännöllisesti vähintään vuoden välein ja tarpeettomat tai liian laajat käyttöoikeudet poistetaan. Tarkastamisesta vastaa kunkin järjestelmän osalta se Sopijapuoli, joka ylläpitää ja hallinnoi kyseisen järjestelmän käyttöoikeuksia. Pääsääntöisesti käytetään vain käyttäjäkohtaisia tunnuksia. Yhteiskäyttöiset käyttäjätunnukset ovat sallittuja vain Tilaajan luvalla.
- (5) Tilaajan organisaation mahdolliset ylläpito-oikeudet ja muut käyttöoikeudet tarkastetaan säännöllisesti yhteisesti sovitulla tavalla.

7. Tietoturvaloukkausten käsittely

- (1) Toimittaja ilmoittaa Tilaajalle Palveluun liittyvistä tietoturvapoikkeamista kirjallisesti välittömästi saatuaan ne tietoonsa. Ilmoitusvelvollisuus koskee ainakin toteutuneita tietovuotoja/-murtoja, tietomurron yrityksiä, paikkaamattomia järjestelmähaavoittuvuuksia sekä muita vastaavaa poikkeamia, jotka ovat omiaan nostamaan riskiä Tilaajan Salassa pidettävien tietojen luottamuksellisuuden vaarantumiselle.
- (2) Lisäksi Toimittaja ilmoittaa Tilaajalle muista Toimittajan tuottaman palvelun olennaisista häiriö- tai ongelmatilanteista, joilla voi olla vaikutuksia Tilaajan Salassa pidettävien tietojen luottamukselliselle käsittelylle tai sellaisten henkilöiden asemaan ja oikeuksiin, joiden henkilötietoja Toimittaja käsittelee. Ilmoitus on tehtävä välittömästi Toimittajan saatua niistä tiedon.
- (3) Toimittajan on annettava Tilaajalle vähintään seuraavat tiedot tietoturvaloukkaudesta:
 - kuvattava tietoturvaloukkaus; mikäli kyseessä on henkilötietoihin kohdistunut tietoturvaloukkaus, kuvattava mahdollisuuksien mukaan myös asianomaisten rekisteröityjen ryhmät ja arvioidut lukumäärät sekä henkilötietotyyppien ryhmät ja arvioidut lukumäärät;

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

- ilmoitettava tietosuojavastaava tai muu vastuuhenkilö, jolta voi saada asiassa lisätietoja;
- kuvattava tietoturvaloukkauksen todennäköiset seuraukset; sekä
- kuvattava toimenpiteet, joita Toimittaja ehdottaisi tai joita se on toteuttanut tietoturvaloukkauksen johdosta ja tarvittaessa myös toimenpiteet mahdollisten haittavaikutusten lieventämiseksi.

Mikäli kaikkia edellä mainittuja tietoja ei ole mahdollista toimittaa samanaikaisesti, voidaan tiedot toimittaa vaiheittain ilman aiheetonta viivytystä.

- (4) Toimittaja ohjeistaa henkilöstönsä ja Alihankkijansa Palvelujen tuottamiseen liittyvissä häiriötilanteissa toimimisen sekä niistä ilmoittamisen osalta.
- (5) Toimittaja huolehtii häiriötilanteiden hallinnasta Pääsopimuksen mukaisesti siten, että ongelman rajaus ja korjaus suoritetaan asianmukaisesti yhteisesti sovitujen menettelytapojen mukaisesti.
- (6) Toimittaja on velvollinen auttamaan Tilaajaa tietoturvapoikkeamiin liittyvien vahinkojen minimoinnissa.
- (7) Rikos- ja väärinkäyttötapauksissa tai sellaisia epäiltäessä Tilaaja ja Toimittaja pyrkivät olosuhteet ja lainsäädännön vaatimukset huomioon ottaen neuvottelemaan jatkotoimenpiteistä. Toimittajalla on velvollisuus avustaa Tilaajaa asian selvittämisessä viranomaistahojen kanssa.

8. Tietoturvallisuuden liittyvä muutoshallinta ja kehittäminen

- (1) Palvelujen muuttamista tai laajentamista koskevan suunnittelun alkuvaiheessa tarkistetaan tietoturvallisuuden liittyvät vaatimukset. Tilaaja määrittelee kyseiset vaatimukset.
- (2) Toimittaja kehittää Palvelua jatkuvasti tietoturvallisuuden liittyvien vaatimusten täyttämiseksi.
- (3) Toimittaja seuraa Palvelun kannalta olennaista tietoturvallisuuden liittyvää kehitystä ja uutisointia. Toimittaja varautuu ja reagoi aktiivisesti uusiin tietoturvallisuuden liittyviin vaaratekijöihin ja uhkiin.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

- (4) Tämän Tietoturvallisuusliitteen yhteyshenkilöt vastaavat tämän liitteen päivittämistarpeen seuraamisesta. Päivittämistarve arvioidaan tarvittaessa yhteyshenkilöiden kesken.
- (5) Tähän Tietoturvallisuusliitteeseen tehtävät muutokset tulee tehdä kirjallisesti ja molempien Sopijapuolten tulee vahvistaa ne allekirjoituksellaan. Tämän Tietoturvallisuusliitteen muutokseksi ei katsota yhteyshenkilöiden vaihtumista.

9. Salassapito

- (1) Sopijapuolet soveltavat tässä Tietoturvallisuusliitteessä määriteltyjä turvallisuusjärjestelyitä aina Toimittajan tai sen Alihankkijan käsitellessä Suojattavaa tietoa.
- (2) Tilaaja noudattaa julkisyhteisönä julkisuuslaissa sekä muussa lainsäädännössä olevia salassapitoa, julkisuutta ja yksityisyydensuojaa koskevia säännöksiä. Tällä Tietoturvallisuusliitteellä ei voida poiketa lainsäädännön Tilaajalle asettamista pakottavista velvoitteista.
- (3) Toimittajan tulee Palvelua tuottaessaan huomioida erityisesti seuraavien tietoturvallisuusvelvoitteita määrittävien säädösten vaikutus Palvelun tuottamiseen:
 - Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
 - Asetus viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja hyvästä tiedonhallintatavasta (1030/1999)
 - Henkilötietolaki (523/1999) sen kumoamiseen saakka, Tietosuojalaki sen voimaan tulosta alkaen
 - EU:n tietosuoja-asetus (EU 2016/679)
 - Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (159/2007)
 - Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014)
 - Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
- (4) Sopijapuolet pitävät salassa kaikki Suojattavat tiedot. Suojattavia tietoja ei saa käyttää omaksi tai toisen hyödyksi tai vahingoksi.
- (5) Sopijapuolet säilyttävät ja käsittelevät Suojattavaa tietoa siten, että se pysyy vain niiden henkilöiden hallussa, joilla on oikeus Suojattavaan tietoon, eikä se joudu ulkopuolisten haltuun, tutkittavaksi tai tietoon.
- (6) Toimittaja käsittelee Suojattavia tietoja vain Palvelun tuottamisen edellyttämässä laajuudessa. Toimittaja antaa Suojattavia tietoja vain niille henkilöille, jotka tar-

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

vitsevat Suojattavia tietoja Palvelun tuottamiseen liittyvissä työtehtävissään. Toimittaja sitoutuu antamaan ohjeistusta sekä järjestämään koulutusta erityisesti Suojattavien tietojen asianmukaisesta käsittelystä henkilöille, joilla on pääsy näihin tietoihin.

- (7) Toimittaja vastaa henkilöstön salassapitositoumuksista kohdan 6.4(3) mukaisesti.
- (8) Tilaaja päättää tiedon antamisesta asiakirjasta, joka on saatu Tilaajalta tai joka on laadittu Tilaajan toimeksiantotehtävää suoritettaessa, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.
- (9) Pääsopimuksen päättyessä Toimittaja ja sen Alihankkijat palauttavat Tilaajan Suojattavaa tietoa sisältävän aineiston ja muun Tilaajan osoittaman Tilaajalle kuuluvan aineiston sekä hävittävät taltioillaan olevan tietoaineiston ja kopiot. Toimittaja vastaa siitä, että Tilaajan aineisto on erillään tai erotettavissa Toimittajan muusta aineistosta. Aineistoa ei saa hävittää, mikäli Tilaaja, laki tai viranomaisen määräykset vaativat sen säilyttämistä.
- (10) Salassapitovelvollisuus on voimassa myös sen jälkeen, kun Tilaajan ja Toimittajan välinen Pääsopimus on päättynyt.

C. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY

10. Henkilötietojen käsittely

- (1) Tilaaja on Tietosuoja-asetuksen mukaisten henkilötietojen rekisterinpitäjä ja vastaa näiden tietojen käsittelystä. Osapuolet ymmärtävät, että rekisterinpitäjänä Tilaaja saa käyttää ainoastaan sellaisia henkilötietojen käsittelijöitä, jotka toteuttavat riittävät suojatoimet asianmukaisten teknisten ja organisatoristen toimien täytäntöön panemiseksi niin, että käsittely täyttää Tietosuoja-asetuksen sekä muun voimassaolevan henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvän lainsäädännön vaatimukset, ja että käsittelyssä varmistetaan rekisteröidyn oikeuksien suojele.
- (2) Toimittaja ja sen Alihankkijat ovat Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja henkilötietojen käsittelijöitä. Toimittaja on velvollinen noudattamaan kaikkia henkilötietojen käsittelijälle asetettuja Tietosuoja-asetuksen velvoitteita sekä varmistamaan alihankintaa koskevissa sopimuksissa, että sen Alihankkijat noudattavat niitä.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

Toimittaja käsittelee henkilötietoja Tilaajan toimeksiannosta vain siinä määrin kuin se on Palvelun tuottamiseksi tarpeen ja vain siihen saakka, kunnes Pääsopimuksen voimassaoloaika on päättynyt tai Toimittajan avustamisvelvollisuus on päättynyt Tilaajan ohjeistuksen mukaisesti. Toimittajalla ei ole oikeutta käyttää saamiaan henkilötietoja omassa toiminnassaan, käsitellä niitä tämän Tietoturvalisuusliitteen vastaisesti, yhdistää henkilötietoja muuhun hallussaan olevaan aineistoon eikä luovuttaa niitä ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

Toimittaja ei saa käsitellä, siirtää tai luovuttaa Tilaajan henkilötietoja EU tai ETA-alueen ulkopuolelle. Palvelimien tulee sijaita EU- tai ETA-alueella ja Toimittajan tulee ilmoittaa Tilaajalle niiden sijoituspaikat. Toimittajan on ilmoitettava Tilaajalle etukäteen, jos palvelimien sijaintipaikka muuttuu.

- (3) Toimittajan ja sen Alihankkijan on pyynnöstä tehtävä Tietosuoja-asetuksen 31 artiklan mukaisesti yhteistyötä valvontaviranomaisen kanssa sen tehtävien suorittamiseksi.
- (4) Toimittajan on tarvittaessa avustettava Tilaajaa Tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukaisen vaikutusten arvioinnin tekemisessä ja 36 artiklan mukaisen ennako-kuulemisen toteuttamisessa.
- (5) Sopijapuolet laativat yhdessä Tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukaisen vaikutustenarviointidokumentin Palvelulle sen suunnitteluvaiheessa, mikäli sellainen on lainsäädännön tai viranomaisten ohjeistuksen mukaan laadittava.
- (6) Mikäli Tietosuoja-asetus edellyttää tietosuojavastaavan nimeämistä, Toimittajan on nimettävä Tietosuoja-asetuksen 37 artiklan mukaisesti tietosuojavastaava ja ilmoitettava hänen yhteystietonsa Tilaajalle. Tietosuojavastaava tai muu Palvelun tietoturvallisuudesta vastaava henkilö on velvollinen osallistumaan ilman eri veloitusta pyydettyäessä Palvelun seurannan johtoryhmän tai muun vastaavan elimen kokouksiin.
- (7) Toimittajan tulee noudattaa sisäänrakennettua ja oletusarvoista tietosuoja-asetuksen mukaisen vaikutustenarvioinnin ja kehittämisessä. Tämä tarkoittaa tietosuojaperiaatteiden sisällyttämistä aikaisessa vaiheessa henkilötietojen käsittelyn osaksi. Tietosuoja-asetuksen vaatimusten toteutuminen tulee taata henkilötietojen käsittelyn koko elinkaaren ajan.
- (8) Toimittaja sitoutuu ilman aiheetonta viivästystä ilmoittamaan Tilaajalle kaikista rekisteröityjen pyynnöistä, jotka koskevat Tietosuoja-asetuksen sekä muun voimassaolevan lainsäädännön mukaisten rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

- (9) Toimittaja sitoutuu avustamaan Tilaajaa asianmukaisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta Tilaaja pystyy täyttämään velvollisuutensa vastata pyyntöihin, jotka koskevat rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä. Henkilötietojen käsittelijänä Toimittaja ymmärtää, että näiden oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnöt voivat edellyttää siltä avustamista rekisteröidylle tiedottamisessa ja viestinnässä, rekisteröidyn pääsyoikeuden toteuttamisessa, henkilötietojen oikaisemisessa tai poistamisessa, käsittelyn rajoittamisen toteuttamisessa ja/tai henkilötietojen siirtämisessä järjestelmästä toiseen.
- (10) Tietoturvaloukkauksen sattuessa Toimittajan tulee avustaa Tilaajaa Tietosuojasetuksen 33 ja 34 artiklojen edellyttämän ilmoituksen tekemisessä valvontaviranomaiselle ja rekisteröidylle.
- (11) Mikäli toimittaja käsittelee luonnollisten henkilöiden osoite- ja muita yhteystietoja omassaan tai Alihankkijansa järjestelmässä, Toimittajalla on oltava valmius asettaa ja hallinnoida tietojen luovutuksia koskevia rajoituksia, jollaisia voi aiheutua esimerkiksi väestötietolain mukaisesta rekisteröidyn turvakiellosta. Toimittajan tulee pystyä rajoittamaan rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyä osittain tai kokonaan Tilaajan vaatimalla tavalla. Rekisteröidyn henkilötietojen rajoittaminen ei saa johtaa muiden rekisterissä olevien luonnollisten henkilöiden henkilötietojen rajoittamiseen, ellei Tilaajan ja Toimittajan kesken kirjallisesti toisin sovita.

D. MUUT EHDOT

11. Palvelun seuranta ja tarkastaminen

- (1) Palvelun seurannan ja tarkastamisen tavoitteena on Palvelun ylläpidon ja tietoturvallisuuden sekä niiden jatkuvan kehittämisen varmistaminen sekä Suojattavan tiedon salassapidon toteutuminen.
- (2) Tilaajalla on oikeus muuttaa, täydentää ja päivittää Toimittajalle antamia Tietoturvasuojauksia. Ohjeiden muutokset, täydennykset ja päivitykset voivat liittyä teknisiin tai organisatorisiin toimenpiteisiin, jotka koskevat tietoturvaa, henkilötietojen käsittelyä tai tietosuojaa. Toimittaja tekee tarvittavat muutostyöt Tilaajan ohjeiden mukaisesti. Jos Tilaajan ohjeiden muutokset aiheuttavat Toimittajalle olennaisia muutostöitä (yli yksi (1) henkilötyöpäivää), lisäkustannuksista sovitetaan erikseen Pääsopimuksen hintaliitteen mukaisesti. Toimittaja ja Toimittajan Alihankkijat sitoutuvat noudattamaan näitä muutettuja, täydennettyjä tai päivitettyjä ohjeita.
- (3) Toimittaja toimittaa Tilaajalle tarvittaessa jälkikäteen tietoturvaraportin, josta tulee ilmetä ainakin:

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

- a. Mahdolliset henkilöstön ja alihankintaketjun muutokset ja tarvittaessa niihin liittyvät turvallisuusselvitykset
 - b. Tietoturvallisuusohjeiden päivitystarvetta mahdollisesti aiheuttavat tuotekehityssuunnitelmat
 - c. Muutokset tietoturva ja -suojaohjeistuksessa
 - d. Tehdyt tietoturvaluustoimet (haavoittuvuuksien paikkaukset, versiopäivitykset, turvaohjelmistojen asennukset jne.)
 - e. Toteutuneet tietovuodot/-murrot sekä niiden laajuus ja vakavuus. Henkilötietoja mahdollisesti vaarantavat vuodot Toimittaja raportoi välittömästi.
 - f. Tietomurron yritykset
 - g. Paikkaamattomat järjestelmähaavoittuvuudet sekä muut vastaavat poikkeamat, jotka ovat omiaan nostamaan riskiä Tilaajan Salassa pidettävien tietojen luottamuksellisuuden vaarantumiselle.
- (4) Toimittaja sitoutuu reagoimaan viimeistään 72 tunnin kuluessa Tilaajan yhteydenotosta ja vastaamaan viimeistään yhden (1) viikon kuluessa Tilaajan tietoturvaa, henkilötietojen käsittelyä tai tietosuojaa koskeviin ilmoituksiin, reklamaatioihin tai muihin viesteihin, pois lukien Tietosuojasetuksen mukaiset tietoturv loukkaukset, joihin Toimittaja reagoi kohdan 7 (1) mukaisesti välittömästi saatuaan ne tietoonsa.
- (5) Toimittaja seuraa tämän Tietoturvallisuusliitteen edellyttämän turvallisuustason toteutumista toiminnassaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti, kirjaa mahdolliset poikkeamat ja raportoi ne Tilaajalle viivytyksettä sekä aloittaa korjaustoimet ensi tilassa. Tilaaja seuraa Palvelun turvallisuustason toteutumista yhteistyössä Toimittajan kanssa.
- (6) Palvelun tarkastamiseksi suoritettava auditointimenettely on määritelty tämän Tietoturvallisuusliitteen kohdassa 12.
- (7) Tilaaja ei vastaa Palvelun seurannan ja tarkastamisen perusteella tehtävistä korjauksista aiheutuvista kustannuksista.
- (8) Osapuolet ymmärtävät, että Sopimusta ja tätä Tietoturvallisuusliitettä tehtäessä tietosuojaa koskeva lainsäädäntö on muutostilassa. Jos kyseiseen lainsäädäntöön tai sitä tai sen tulkintaa koskeviin suosituksiin, ohjeistuksiin tai määräyksiin tulee muutoksia, jotka vaikuttavat Tilaajan asemaan tai velvollisuuksiin tai tässä liitteessä määriteltyihin velvollisuuksiin tai vastuisiin, tätä liitettä voidaan tarvittaessa niiltä osin tarkistaa. Jos tähän liitteeseen tehdään sellaisia muutoksia, joista aiheutuu Toimittajalle olennaisia lisäkustannuksia (yli yksi (1) henkilötyöpäivää), niiden korvaamisesta voidaan sopia erikseen Pääsopimuksen hintaliitteen hintojen mukaisesti. Toimittaja ja Toimittajan Alihankkijat sitoutuvat noudattamaan kyseistä tarkistettua sopimusliitettä.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

12. Auditointi

- (1) Tilaajalla on oikeus auditoida Palvelu ja sen toimittaminen sekä siihen liittyvät Toimittajan järjestelmät. Auditoinnissa Tilaajalla on oikeus käyttää ulkopuolista auditoijaa.
- (2) Auditointi on suoritettava siten, ettei Toimittajan muiden asiakkaiden tietoturva tai heidän tietojensa luottamuksellisuus vaarannu.
- (3) Tilaaja voi suorittaa auditoinnin enintään kerran kalenterivuodessa, ellei pakottavasta lainsäädännöstä, viranomais määräyksistä tai tietoturvauhasta muuta johdu. Tilaajalla on aina tietoturvaloukkausten yhteydessä oikeus suorittaa auditointi.
- (4) Toimittaja vastaa siitä, että Palvelu ja siihen liittyvät tietojärjestelmät on auditoinnin suorittamiseksi dokumentoitu asianmukaisesti.
- (5) Tilaaja laatii ennen auditointiin ryhtymistä auditointisuunnitelman. Auditoinnista laaditaan auditointiraportin, johon sisältyy mahdollisten todettujen puutteiden lisäksi ehdotus tarvittavista korjaustoimenpiteistä. Tilaaja luovuttaa auditoijan laatiman tarkastusraportin Toimittajalle korjaustoimenpiteitä varten.
- (6) Tilaaja vastaa auditoinnin järjestämisen kustannuksista. Mikäli kuitenkin auditoinnissa havaitaan merkittäviä puutteita Toimittajan turvallisuusjärjestelyissä tai tämän Tietoturvaluottamussuhteen noudattamisessa, vastaa auditoinnin kustannuksista Toimittaja.
- (7) Toimittajan tulee korjata tarkastuksessa havaitut puutteet viipymättä, kuitenkin viimeistään 30 vuorokauden kuluessa Tilaajan kirjallisesta ilmoituksesta, ellei asiasta ole toisin nimenomaisesti sovittu. Olennaiset puutteet, jotka muodostavat ilmeisen uhan tietoturvalle, on korjattava heti.
- (8) Toimittajan Pääsopimuksen tai tämän Tietoturvaluottamussuhteen vastaisista laiminlyönneistä tai virheistä aiheutuneet auditoinnissa ilmenneet puutteet ja virheet Toimittaja korjaa veloituksetta.
- (9) Tilaajalla on oikeus luovuttaa muille viranomaisille tieto tarkastuksen lopputuloksesta.

Tarkastusvirasto

XX.XX.20XX

13. Vahingonkorvaus

- (1) Tämän Tietoturvallisuusliitteen salassapitoa koskevien velvoitteiden rikkomiseen ei sovelleta Pääsopimuksen vastuunrajoituksia koskevia ehtoja.
- (2) Jos Tilaaja on Tietosuoja-asetuksen 82 artiklan 4 kohdan mukaisesti maksanut rekisteröidylle korvauksen aiheutuneesta vahingosta, ja jos kyseisen vahingon voidaan katsoa aiheutuneen Toimittajan tai sen palveluksessa olevan henkilön tai Toimittajan Alihankkijan menettelyn tai laiminlyönnin seurauksena tai johdosta, on Toimittaja velvollinen korvaamaan Tilaajalle Tilaajan maksaman korvauksen täysimääräisesti sovittujen vastuunrajoitusten estämättä.

Toimittajayritys

Jakeluosoite

Postinumero ja POSTITOIMIPAikka

Maa

Käsittelijä/Virkailija

TIETOTURVAN HALLINTA

Yleiset ohjeet

Liite

Helsingin yleiset tietoturvan ohjeet toimittajalle

Helsingin tiedot tulee turvata riittävästi

Toimittajan tulee turvata Helsingin kaupunkiin liittyvät tiedot väärinkäytöltä, vääristymiseltä, asiattomalta käytöltä sekä mahdollistaa tietojen saatavuus niitä tarvittaessa. Tiedot tulee turvata sekä toimitettaessa palveluita, että teknisiä tieto- ja viestintäjärjestelmiä. Toimittajan tulee noudattaa voimassa olevan henkilötietoja ja muuta tietojenkäsittelyä koskevan lainsäädännön edellyttämää hyvää tietojen käsittelytapaa ja tietojen suojaamista koskevia säännöksiä, sekä antaa henkilöstölleen ja omille palvelutoimittajilleen näitä koskevat ohjeensa.

Tässä asiakirjassa annetaan yleisiä tietoturvan ohjeita, joita voidaan täydentää sopimuskohtaisella kuvauksella täsmällisistä tietoturvajärjestelyistä. Nämä ohjeet koskevat toimittajaa Helsingin tietojen käsittelyä koskevilta osin. Teknisten tieto- ja viestintäjärjestelmien tietoturvajärjestelyt kuvataan osana järjestelmän kuvausta.

Toimittajan tulee edellyttää Helsingin tietojen käsittelyyn liittyviltä omilta alihankkijoiltaan samat tietoturvan vaatimukset kuin Helsinki edellyttää toimittajalta itseltään.

Toimittajan tietoturvan hallinnan kuvaus

Toimittaja voi osoittaa hallinnollisen tietoturvansa esimerkiksi jonkin laatujärjestelmän mukaisella tietoturvan hallintajärjestelmällä. Tietoturvan hallinnassa toimittajalta vaaditaan seuraavaa.

Toimittajan tietoturvan yleisperiaatteet

Toimittajan tulee voida esittää johtonsa hyväksymät tietoturvan yleisperiaatteet, jotka toimittajan henkilöstölle ja alihankkijoille on tiedotettu. Tällainen voi olla esimerkiksi tietoturvapoliittikka, tietoturvan linjaukset tai tietoturvan periaatteet niminen asiakirja.

Järjestelmällinen tietoturvan hallinta

Tietojen turvaamiseen sekä teknisiin tieto- ja viestintäjärjestelmiin liittyvän toiminnan vastuut on määritelty. Nämä voivat olla kuvattu esimerkiksi laatujärjestelmässä tai toimintakäsikirjana.

TIETOTURVAN HALLINTA

Toimittajan omat palvelutoimittajat

Toimittajan tietoturvan hallinta kattaa sen omat alihankkijat, joiden töistä toimittaja vastaa samalla tavalla kuin omasta työstään. Tämä voidaan osoittaa sopimuksilla sekä tietoturvan yleisperiaatteissa.

Tarkastusoikeus

Helsingillä on oikeus tarkastaa toimittajan tietoturvan hallinta Helsingin tietojen käsittelyä koskevilta osin. Toimittaja vastaa siitä, että tällainen tarkastus voidaan ulottaa toimittajan käyttämiin alihankkijoihin. Tietoturvan hallinnan tarkastaminen kattaa myös tietojenkäsittelyyn liittyvän toiminnan sekä teknisten tieto- ja viestintäjärjestelmien tarkastamisen.

Henkilöstö osana tietoturvassa onnistumista

Toimittajan henkilöstöhallinnon menettelyillä toteutetaan osaltaan tietoturvaa. Toimittajan tulee voida osoittaa kuinka henkilöstöhallinto on järjestetty. Tämä voidaan osoittaa esimerkiksi henkilöstöhallinnon käsikirjalla tai työohjeilla.

Henkilöstön tietoturvan osaaminen

Toimittajan tulee järjestää Helsingin tietojen käsittelyyn osallistuvalla henkilöstöllä riittävä koulutus, joka huomioi tietoturvaan liittyvän osaamisen. Tämä koskee henkilöstöä, joilla on pääsy Helsingille palvelua tuottaviin tieto- ja viestintäjärjestelmiin tai tiloihin, joissa tuotetaan palvelua Helsingille. Toimittajan tulee voida osoittaa Helsingin tietojen käsittelyyn liittyvän henkilöstön koulutus. Henkilöstön osaaminen voidaan osoittaa esimerkiksi tehtäväkohtaisilla ammattitaitotodistuksilla, koulutustilaisuuksien osallistujaluetteloilla tai toimittajan koulutusohjelmien kurssiaineistoilla.

Henkilöstön luotettavuuden varmistaminen ja salassapitovelvollisuus

Toimittajan tulee pystyä ilmoittamaan Helsingille Helsingin tietoihin pääsevän henkilöt.

Toimittajalla tulee olla määritelty menettely, jolla se varmistaa Helsingin tietoja käsittelevien henkilöiden luotettavuuden tai jotka pääsevät tiloihin, joissa tuotetaan palvelua Helsingille. Menettely voi olla esimerkiksi kuuluminen turvallisuus selvitysmenettelyn piiriin.

Toimittajan tulee tiedottaa henkilöstölle, että salassapitovelvollisuus säilyy lain mukaan myös työsuhteen päättymisen jälkeen.

Henkilön siirtyminen pois Helsingin palvelutuotannosta

Toimittajan tulee välittömästi sulkea käyttövaltuudet Helsingin tietoihin kaikilta henkilöiltä, jotka eivät enää työskentele toimittajan palveluksessa tai Helsinkiin liittyvissä palveluissa. Toimittajan tulee varmistaa, että henkilöt palauttavat kaikki sellaiset työlaitteet, jotka sisältävät Helsingin tietoa.

Mikäli toimittajan työntekijälle oli myönnetty käyttövaltuuksia tai kulkuoikeuksia muihin Helsingin järjestelmiin tai tiloihin, tulee toimittajan viipymättä ilmoittaa työntekijän siirtymisestä pois Helsingin palvelutuotannosta ja käyttövaltuuden perusteen päättymisestä.

TIETOTURVAN HALLINTA

Luottamuksellisuuden hallinta, salassapito

Toimittaja saa käsitellä Helsingin tietoa vain Helsingin kanssa sovittuun tarkoitukseen. Helsingin tietoja ei saa käsitellä, tallentaa tai saattaa muille, kuin ainoastaan Helsingin kanssa sovitulla tavalla ja kun se on Helsingin palvelun tuottamisen kannalta tarpeellista.

Ohjeet luottamuksellisuuden vaalimiseen

Toimittajalla tulee olla kirjalliset ohjeet henkilökunnalleen ja käyttämilleen alihankkijoille tietojen luottamuksellisuuden säilyttämisestä ja turvallisesta tietojenkäsittelystä.

Tallenteen ja tietoliikenteen salakirjoittaminen

Helsingin palveluissa salasanat tms. tulee aina tallentaa ei-selväkielisinä. Salasanoja, PIN-lukuja, yksityisiä avaimia tai muita vastaavia tietoja ei saa tallentaa selväkielisenä.

Helsingin salassa pidettävä tieto tulee salakirjoittaa, kun se tallennetaan siirrettäville tallennusvälineille, kuten USB-muistit tai mobiililaitteet. Salakirjoitusmenetelmän valinta tulee perustella joko kyseiseen käyttöympäristöön liittyvällä riskiarviolla tai julkishallinnolle annetuilla suosituksilla. Myös varmuuskopioiden turvallinen käsittely on voitava osoittaa.

Toimittajan tulee siirtää Helsingin salassa pidettävää tieto tietoverkoissa aina suojattuna, esimerkiksi VPN, HTTPS, SFTP tms. yhteydellä. Helsingin salassa pidettävää tietoa ei saa siirtää avoimessa tietoverkossa suojaamattomana selväkielisesti. Vaatimus koskee myös järjestelmien kirjautumistietoja. Teknisen suojausratkaisun valinta tulee perustella joko kyseiseen käyttöympäristöön liittyvällä riskiarviolla tai sen tekniikkaan liittyvillä alan yleisillä suosituksilla.

Luotettava tuhoaminen

Toimittajan tulee tuhota Helsingin tiedot luotettavasti sen jälkeen, kun Helsinki on pyytänyt tiedot tuhoamaan, kun niitä ei enää tarvita ja säilytysaikavaatimukset sallivat tuhoamisen. Vaatimus koskee myös niitä käytöstä poistettavia fyysisiä välineitä, joilla on ollut tallennettuna Helsingin salassa pidettävää tietoa. Luotettava tuhoaminen voidaan osoittaa työohjeilla sekä tuhoamisesta pidetyllä kirjanpidolla.

Työskentelytilan suojaaminen

Toimittajan tulee järjestää Helsingin salassa pidettävien tietojen työskentelytilat siten, että ne on suojattu. Toimitilojen ja tietoteknisten laitetilojen suojausratkaisuiden riittävyys voi perustella vertaamalla niitä esimerkiksi toimitilojen VAHTI-suositukseen (2/2013 Toimitilojen tietoturvaohje, <http://www.vahtiohje.fi/>).

Salassa pidettävien tietojen käsittelytilojen lähtökohtana on perustason tietoturallinen työskentelytila. Tilassa tulee kuitenkin huomioida korotetun tason työskentelytilan vaatimuksia, mikäli tiloissa käsitellään esimerkiksi erityissuojattavaa henkilötietoa, arkaluonteista tietoa, turvakiellon alaisia tietoja tai muuta tietoa, jonka oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa vahinkoa tai jopa merkittävää vahinkoa yleiselle tai yksityiselle edulle. Tällainen tieto voisi koskea esimerkiksi rakennusten, laitosten, rakennelmien tai tieto- ja viestintäjärjestelmien turvajärjestelyjä, tai onnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumista. Toimittajalla tulee olla salassa pidettävien tietojen käsittelytilasta tehty riskiarvio.

TIETOTURVAN HALLINTA

Oleellista on se, että työskentelytilat mahdollistavat Helsingin tietojen säilymisen vain niihin oikeutetuilla ja estää tietojen tuhoamista tai katoamista.

Käyttöoikeudet ovat henkilökohtaisia

Toimittajan tulee käyttää henkilökohtaisia käyttäjätunnuksia kaikissa Helsingille palvelua tuottavissa järjestelmissä. Jaettujen, yhteiskäyttöisten tunnusten käyttäminen on kielletty, ellei käyttöä pystytä yksilöimään. Mikäli palvelun tuottaminen vaatii jaettuja tunnuksia, niin tunnusten käyttöperiaatteet tulee hyväksyttää kirjallisesti Helsingiltä. Yhteiskäyttötunnusten käyttöperiaatteiden tulee yksilöidä millä henkilökohtaisella käyttötunnuksella tai kuka henkilö on yhteiskäyttötunnusta käyttänyt. Yksilöitävyys voidaan osoittaa käyttöperiaatteilla, työohjeilla ja käyttökirjanpidolla (lokeilla).

Pääkäyttäjät

Pääkäyttäjän oikeuksia saa käyttää vain ja ainoastaan ylläpitotehtäviin, vianselvityksiin ja Helsingin toimeksiannosta. Käyttäjä saa kirjautua pääkäyttäjän tunnuksella järjestelmään vain ja ainoastaan niissä tilanteissa, jossa käyttäjän tulee toteuttaa ylläpitotehtäviä, vianselvityksiä tai kyseessä on Helsingin toimeksianto. Pääkäyttäjätunnuksen käytön liittyminen vain ylläpitotehtäviin, vianselvityksiin tai Helsingin toimeksiantoihin voidaan osoittaa käyttöperiaatteilla, työohjeilla ja käyttökirjanpidolla (lokeilla).

Vahva tunnistaminen

Jos käyttäjän tunnistaminen perustuu vain käyttäjätunnuksen salasanan tietämiseen, niin salasanojen tulee olla riittävän vahvoja (vähintään 10 merkkiä pitkiä, ja pääkäyttäjällä vähintään 15 merkkiä).

Tietoturvalliset toimintatavat palvelutuotannossa

Toimittajan palvelutuotannon turvallisuus voidaan osoittaa esimerkiksi voimassa olevilla laatusertifikaateilla ja siihen voi liittyä palveluiden kannalta kattava valvomotoiminne (tietoturvalvomo, kyberturvakeskus).

Päätelaitteiden turvaaminen

Kannettavissa tietokoneissa tai vastaavissa laitteissa Helsingin tiedot tulee suojata käyttöoikeuksilla ja salakirjoittamalla. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi käyttämällä käyttöjärjestelmän omaa levynsalausta.

Ohjelmistopäivitykset

Laitteiden tai järjestelmien päivitykset tulee asentaa ilman tarpeetonta viivettä erityisesti tietoturvapäivitysten osalta. Mikäli päivityksien asennusta joudutaan viivyttämään, niin toimittajan tulee toteuttaa tarvittavat vaihtoehtoiset menettelyt riskien pienentämiseksi. Vaihtoehtoiset rajoitusratkaisut voidaan perustella esimerkiksi Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen haavoittuvuustiedotteiden suosituksilla.

Kun laitteiden päivitysten puuttumisesta seuraa tietoturvariski Helsingin tiedoille tai Helsingille palvelua tuottaville järjestelmille, niin kyseessä on tietoturvapoikkeama toimittajalle. Toimittaja

TIETOTURVAN HALLINTA

vastaa siitä, että toimittajan tai sen alihankkijoiden hallinnassa olevien laitteiden päivitykset ovat ajan tasalla.

Turvaohjelmistot

Toimittajan tulee käyttää ajan tasalla olevia haittaohjelmien torjuntaratkaisuita niissä ympäristöissä, joihin on saatavilla Helsingin palvelulle soveltuva suojaus. Toimittajan tulee valvoa ja varmistaa turvaohjelmistojen ajan tasaisuus sekä toimivuus.

Toimittajan tulee käyttää ja ylläpitää palomuuria tai vastaavaa tietoliikenteen suojausratkaisua kaikissa sellaisissa laitteissa, jotka voidaan kytkeä suoraan julkiseen verkkoon ja jotka liittyvät Helsingin tietojen käsittelyyn suoraan tai välillisesti. Tällainen laite voi olla esimerkiksi asiantuntijan kannettava tietokone, joka siis tulee suojata sekä haitalliselta tietoliikenteeltä että haittaohjelmilta ("viruksilta").

Palvelinten turvaamisesta

Helsingille palvelua tuottavissa järjestelmissä tulee kaikki oletussalasanat vaihtaa. Oletussalasanaja ei saa jättää käyttöön. Suositeltavaa on myös vaihtaa oletushallinnointitunnukset, eli järjestelmien oletusasetusten mukaiset hallinnointi- tai pääkäyttäjätunnukset on hyvä korvata muilla tunnuksilla.

Helsinki varaa oikeuden kohdistaa tekninen haavoittuvuustarkastus järjestelmään toimittajan kanssa yhdessä sovittavalla tavalla.

Helsinki ei ota vastaan eikä hyväksy järjestelmää ja sen toimitusta, jos järjestelmässä on kriittisiä haavoittuvuuksia. Kriittiseksi voidaan katsoa esimerkiksi Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen haavoittuvuustiedotteiden mukaan kriittiset viat tai kyseisen laitteen tai ohjelmiston päivityssuosituksen mukaan kriittiset viat. Kriittinen haavoittuvuus vakavasti vaarantaa tarkoitetun käytön ja tiedot, ja toimittajan on voitava riskiarviolla esittää miksi kriittiseltä vaikuttava asia ei aiheuta vaaraa, jos se on jäämässä järjestelmään.

Järjestelmäkuvausten tulee osoittaa mistä laitteista ja ohjelmistoista palvelun toteutus koostuu. Kuvauksien tulee kattaa laitteet, varusohjelmistot ja ohjelmistoversiot sellaisella tarkkuudella, että palvelun toteutus on mahdollista koota kuvauksien avulla.

Palvelimien koventaminen suositellaan tehtävän soveltamalla alalla yleisesti käytössä olevia asennusohjeita. Tällaisia ohjeita ovat esimerkiksi NIST, SANS ja laite- tai järjestelmävalmistajien ohjeet. Kovenusohjeilla on tarkoitus parantaa palvelimen kestäkykyä tietoturvahyökkäyksiä tai muita uhkia vastaan.

Kun haavoittuvuus havaitaan, tulee toimittajan aloittaa haavoittuvuuden korjaaminen ilman tarpeetonta viivettä sekä tiedottaa Helsinkiä.

Lokit

Järjestelmien lokien (käyttökirjanpidon) tulee kattaa Helsingille tarjottavan palvelun tai tietojenkäsittelyn tarpeet. Lokien hallinnasta on voitava osoittaa toimintaohjeet. Lokit tulee aina tallentaa niin, että ne säilyvät luotettavina. Lokeja tutkittaessa tulee aina käsitellä lokien luotettavasta talletuspaikasta otettua kopiota.

TIETOTURVAN HALLINTA

Tyypillisesti lokien perusteella tulee voida seurata tietojen tai järjestelmän komponenttien muutoksia, lisäyksiä ja poistoja. Erityisesti suojattavien tietojen, kuten esimerkiksi arkaluonteisiksi katsottavien henkilötietojen, katselu tai saataville haku on voitava osoittaa lokeista.

Lokien avulla pitää voida valvoa järjestelmän toimintaa. Tämä voidaan mahdollistaa esimerkiksi lokien ohjelmistorajapinnalla (API, application programming interface), jonka kautta lokit voidaan liittää ulkopuoliseen valvontajärjestelmään. Yksinkertaisimmillaan lokeja pitää voida selailla toiminnan aikana (on-line).

Poikkeamatilanteiden hallinta

Toimittajalla tulee olla määritelty menettely, jonka mukaisesti se hallinnoi Helsinkiin vaikuttavia tietoturvapoikkeamia. Poikkeamatilanteiden hallinta voidaan osoittaa työohjeilla ja työnohjausjärjestelmällä (tiketointijärjestelmä).

Toimittajan tulee raportoida Helsingille ilman tarpeetonta viivettä kaikki sellaiset poikkeamat, joissa

- Helsinkiin liittyvien tietojen, kuten esimerkiksi henkilötietojen, luottamuksellisuus, eheys tai saatavuus on vaarantunut tai
- Helsingille tuotettavien palvelujen turvallisuus on vaarantunut.

Poikkeamat tulee ilmoittaa Helsingin yhteistyöhön nimeämälle yhteyshenkilölle.

Helsingin suorittama valvonta

Helsinki varaa mahdollisuuden kerätä käyttötietoja (lokia) Helsingin tietoverkon ja tieto- ja viestintäjärjestelmien käytöstä virhetilanteiden ja tietoturvapoikkeamien selvittämiseen sekä yleiseen Helsingin tietohallinnon tilannekuvan muodostamiseen.

Yhteystiedot ja palvelun seuranta

Palvelun tai järjestelmän yhteyshenkilöt, yhteydenottotavat sekä palvelun seurantatavat tulee kirjata ja jakaa kaikille osapuolille. Tietoturva-asioiden yhteydenpidon kannalta on tärkeä kirjata tietoturvapäälliköiden tai vastaavien yhdyshenkilöiden yhteystiedot sekä poikkeamahallintaan liittyvät menettelyt.